

AUGUST
1936

Maiket

20
8

35
SENTI

Kaiste ja kodude puukivi

Teid rahuldavad täielikult

ILFORD PLAADID
ILFORD FILMID
ILFORD PABERID

*Saadaval
kõigis fotograafilistes ärides*

ILFORD LIMITED • ILFORD-LONDON

AINUESINDAJAD:

Eesti Tööstustarvete A.-S.

TALLINN, V. KARJA 1. TELEFON 426-72

Maaret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

August 1936

Trükitud 16.500 eksemplari

Nr. 8 (20)

VEEL
ON
SUMI...

Veel on suvi ja on soe ja on päikest.

Aga kui juhtub, et pilved katavad taeva ja hakkab rabistama vihma, siis tunned, et mingisugused võõrad värinad käivad läbi õhu ja läbi südame. Tuulgi lõõtsutab kuidagi raskelt ja tusaselt, ta hingeõhus on tunda külma nukrust.

Seda pole küll kauaks. Kui on pilved laiali ja päike jälle täie rinnaga üle maa siramas, siis on kõik võõrad värinad kadunud ja sa tunned, et suvi oma rõõmudega on ikkagi veel käe all.

Aga mere veeres seljatades või päikeseloojumisel vahetides punase ketta vajumist metsa taha, tunned jällegi selgelt ja nagu pisut murekalt:

Ei ole meri enam endine. Ta vahustel harjadel pole suvist karget rõõmu ega lusti. Lainelöökides on tunda tussast ja nukrat voogamist, mõningail puhkudel koguni viha ja tighedust. Ja päike ei vaju enam suvise kargusega silmapiiri taha, ta pale on ähmunud — ja ta verevas punas ei ole enam rõõmu.

Ja nüüd on sul selge:

Suvi hakkab ära minema. Sügise esimesed lõhnad käivad üle maa.

Loodus on läbi teinud puhkemise, võrsumise, kasvamise ja elamise kaunid päevad. On algamas tagasimine, närbumise kurvad tunnid, küpsede viljade kaine ja asjalik päev.

Meie ei taha seda praegu täies selguses tajuda. Maamees rühhib veel nurmikul ja põllul suvise kuuma usinusega ega taha enesele tunnistada, et varsti on algamas hoopis teissugused päevad. Linlane poeb endiselt esimesel vabal võimalusel looduse hõlmavasse rüppe ja teeb näo: suvi on ju veel täies hoos, heldekene, sügis on ju alles mägede taga!

Nii ongi õige tegu.

Suvi on meil ju nii lühike, päike nii nappi aega terendamas ja tervistamas, et oleks patt seda natukestki eelaimustega tumestada lasta. Nii kaua, kui on heledaid päevi, nii kaua, kui õhk ja vesi ja maa lasevad vabalt hõisata ja heisata, nii kaua tuleb neid päevi ka täiemäärselt kasutada. Üksikud sügiselõhnade puhked ei tohi häirida mõtteid ega meeli.

Küllap sügis tuleb isegi küllalt ruttu ja lükkab kinni ukseid ning aknad.

Veel on suvi ja on soe ja on päikest — kasutagem seda!

Põrandakindral

Proua Ärna suvitas maal ja härra Kuremaa murdis linnas üksinda ametit pidada. Pühapäeviti ei olnud ta siiski üksinda, siis oli tal meeldivaks seltsiliseks ja meelelahutajaks — passija.

Proua Ärna oli ära sõites nii seadnud, et pühapäevil käib maadam Maali märja lapiga põrandaid „üles võtmas“. Sest nädala kestel kogub pori ja tolmu ja muidki asju siia ning sinna ja võib siis lasta kallist härrakest prahi sisse ära uppada.

Nii et pühapäeviti olid siis — härra Kuremaa ning maadam Maali.

Esimesel pühapäeval läks võrdlemisi lustlikult. Maali kõlistas ukse taga ja härra oli kärmas sisse laskma.

„Ma tulin nüüd üles-võtma,“ sõnas maadam kaunist tigidasti.

Millele härra Kuremaa kohmas pisut nagu süüdlaselt: „Soo-soo, jajah.“

Ja ise mõtles, et seegi on, taevast andku andeks, nõnda öelda naisterahvas.

Maali oli tugeva kondi ja astumisega naine. Nägu oli neljanurgeline ja kogu keha samuti. Huulte asemel oli pikk kriips. Võimsad käed, meremehe jalad, Palusalu turi.

Köögis algas kohe äge kolin ja vee sulin. Siis — sahk-sahk-sahk. Põranda-võtmise algas.

Poole tunni pärast visati härra Kuremaa tuppa kõva ja järsk küsimus:

„Kööginurgas on hunnik kaltse, mis neist peab saama?“

„Hunnik kaltse?“ vastas Kuremaa. „Või nii?“ Ja ise mõtles palavlikult — tõesti, mis neist peab küll saama? Mine võta kinni.

„Jäävad sinnasamma või?“

„Muidugi,“ sai Kuremaagi rõõmsa otsuse kätte, „jäägu jah.“

Kostis tume pomin, aga rohkem ka mitte. Kahe tunni pärast jõudis kord härra toa kätte ja see tehti veerand tunniga valmis. Mitte üht sõna ei öeldud, huulte asemel oli pikk kriips.

Lõpuks anti teada:

„Ma lähen nüüd ära. Aga köögiukse lukk on nagu roosteauk, seda ei saa mitte keski lahti kääntada. Head aega.“

Nagu öeldud, seekord läks võrdlemisi lõbusasti.

Järgmisel laupäeval sõitis härra Kuremaa oma šefile külla. Peedule. Ja alles hommikul lõbusas tujus päikese-tõusengut vastu võttes, kargas talle pähe kohutav tõik:

Passija!

Krapsti oli ta püsti ja kihutus minekule. Aga šeff ütles, et nonoh, täna ju pühapäev, ei te lähe kuhugi. Võtame veel seda õunamahla, eheh, ja sööme värsket eesti heeringat.

Kuidas sa ütled, et ei saa, maadam Maali ootab? Kõik oleks välja naernud ja kesteab veel mis. Kuremaa jäi paigale.

Järgmiseks pühapäevaks sattus nii, et sõber Juhanson jäi Kuremaa juurde külla kaunis hiliseks tunniks ja et vihma sadas robinal, siis heideti kahekesi magama.

Hommikul kõlistati ja tuli Maali.

Tal oli äärmiselt turris nägu ja huulte asemel — niit. Ei öelnud mitte üht sõna, loovis otsemaid kööki.

Kuremaa sõandas siiski öelda:

„Magamistuppa ärge täna minge. Mul seal magab sõber. Ei taha, et ärkaks üles.“

Maali silmad tõmbusid lipsti kulmude alla. Ja huultekriips tegi veidra nõksu allapoole.

„Ahah, sohsah, või — sõber... Nojah, ahah.“

Ja siis karmilt ning jäigalt:

„Mineva pühapäev ei lasknudki sisse?“

„Ei saanud jah. Olin ära sõitnud.“

Mühh-mühh-mühh! lasti põlastavat naeru:

„Või ära sõitnud? Aga võti oli ees!“

„Võti? Pole võimalik!“

Mühh-mühh-mühh...

Ja hakati ämbritega kolistama.

Äraminekul ilmus Maali saali ja sõnas:

„Nüüd lähen. Mis see sõber ka teeb?“

Ja kadus kähku ukse taha.

Kui tuli uus pühapäev, siis Kuremaa läks südametäiega laupäeva õhtul kuhugi heale olekule ja tuli tagasi alles hommikul. Tulgu ta täna, müristagu ja kolistagu, mitte üks kõhk!

Ja kella üheksa ajal algaski halastamatu kella vaevamine. Kõik toad olid undamist ning kärinat täis. Tilista, tilista, tuvikene, mõtles Kuremaa ja keeras teise külje.

Aga siis hakati taguma aampalgiga vastu ust ja siis ilmus akende taha kogu maja vananaiste kaardivägi nagu kasakate väehulgad ja algas meeletu sõjapidamine vastu aknaid ja aknaraame. Ukse taga käis seejuures endiselt aampalgi möll.

See käis Kuremaale üle jõu. Ta kargas voodist välja, tõmbas hommikukuu selga, pistis revolvri taskusse ja avas ukse.

Nojah, seal seisis Maali ise nagu kindral, puuodimus peos.

„Välja!“ karjus Kuremaa, käsi revolvripära küljes.

Nüüd jäi varsti kõik vaikseks. Oli ainult kuulda, kuidas kindral kõneles akna taga oma väehulkadele:

„Vaene proua. Iga öösi muudkui sõber, ei karda pühapäevagi. Noh, eks näe, mis näo proua teeb...“

Kuremaa vajus meeleheitel kokku. Jah, sõdade ja maa-värisemiste käest pääseme veel kuidagi, aga kes päästab meid põrandakindralite jubeda terrori alt?

Juhan Pahlbärk

Kohtumine Mariannega

Jo Hanns Rösler

See juhtus ooperietenduse ajal Berliinis. Ta ei tundnud ega ka ei vaadanud teda, kui naine üksi temast möödudes oma kohale istus. Ta polnud maias kergetele uutele tutvustele. Kuid siis pöördus Mariann ja vaatles teda kaua oma siniste, ebaharilikult suurte silmadega. Ta pruun tütarlapselik juus puudutas õrnalt mehe kätt, mis nõjatus naise toolile. See kõik sündis nii ootamatult, et ta ei leidnud selles midagi imelikku, silitada naise juukseid. Viimane ei takistanud seda. Vaheajal ei kõneldud nad teineteisega ainustki sõna.

Neist ei saanud aga kunagi armastajaid. Nad olid teineteisele väga kallid, kuid ei jõudnud kunagi nii kaugele, et seda tunnistada.

Nii sõitis Mariann tagasi maale, kus elasid ta vanemad, ning mees jäi Berliini. Teineteisele kirjutades jõudsid nad aegamööda äratundmisele, mida nad kaotanud olid.

„Ühel päeval külastan sind, Jarl,“ kirjutas Mariann mehele, „me peame elus veelkord kohtuma.“

Ja nad nägidki teineteist, ent alles siis, kui nad sellesse olid juba usu kaotanud. Kümme aastat oli möödunud, nad ei kirjutanud enam teineteisele. Mariann oli abiellunud ja kahe lapse ema. Viimase teate sai Jarl temalt, kui ta kolme aasta eest teatas oma mehe surmast. Jarl oli elanud ainult oma tööle. Vabadel tundidel ehitas ta endale väikese maja linna äärde. Iga üksiku kivi kandis ta kokku, iga uks oli omaette töö, iga aken veerandaasta väikestest rõõmudest loobumine. Jarl oli kiindunud oma majja.

Siis ühel päeval tuli kiri Mariannelt.

„Saabun järgmisel pühapäeval kahekümne neljaks tunniks sinu juurde,“ kirjutas ta, „abiellun nädala jooksul — lapsed vajavad isa — enne tahaksin aga veel kord näha sind.“

Naer - hinge peegel

Jumal, loonud maailma ja esimesed inimesed, andis neile kõne, et nad üksteist mõistaksid. Kuid ta ei olnud rahul oma tööga. Inimlaste suud vormisid küll hääli ja sõnu, nad võisid kõnelda rõõmust, armastusest, valust, kannatusest, ent nende südameis pesitses kadedust ja ebasiirust, mis hoidis vaos keele, et ta ei reedaks hinge kurje mõtteid. Jumal aga tahtis, et inimene avaks oma hinge, et tema vennad-õed näeksid ta mõtete peegelpildis.

Seepärast kinkis ta neile naeru.

„Naer pole muud kui hinge rõõmu ilma valgustav sähvatus, valguse väline lõke, nii nagu ta seespool särab“, ütleb Dante.

Oleme õppinud inimese iseloomu üle otsustama käejoontest ja käekirjast, silma iirisest ja paljudest teistest pisiasjadest. Naergi on sääraseid abinõusid, mille mõistmine ei vaja teaduslikke võimeid. On tarvis vaid veidi tähelepanuvõimet, et sellest tunneteskaalast mõistata inimese meeleolusid ja mõtteid.

On inimesi, kellel nagu käsu peale on sobiv naeratus, siduvast, midagi-ütlevast naeratusest lavanaeruni, näitlejatüübid, kelle juures kunagi ei tea, kas nende naer on ehtis või vaid hästiõpitud mask. On inimesi, kes ebasobival ajal purskavad heledalt naerma, ilmutades ohjeldamatust ja puudulikku kasvatust. Teinekord rullub taas kerge, lõbus naer pärlnöörina meile müüdu üsna võõralt inimeselt, kes juba sellega võidab meie sümpaatia. Naerus võib tunnetada parimini mitmesuguseid temperamente: arglik naeratab, sangviinik naerab pisarateni, kelm naeratab pihku, mõnel naerab süda rinnus.

Ei ole õige kui suletud iseloomest väidetakse, nad ei suutvat üldse naerda. Jälgides nende inimeste reageerimist suurtele rõõmudele, selgub peagi meie eksitus. Kuigi huuled jäävad võib-olla suletuks, siis seda enam säravad silmad sisemisest arusaamisest, mis tuleb rikkast ja südamlíkust hingest.

Midagi aga ei sära meile nii puhtalt vastu, ega tungi nii sügavasse südamesse, kui väikese lapse süütu naer, milles peitub veel imestus suure ime — elu — üle.

Jarl teatas endast linnaäärsete majade agentidele. Tal ei tarvitsenud kaua oodata.

„Tahan müüa oma maja,“ ütles ta.

„Praegusel hetkel ei osutu see nii kergeks.“

„Vajan otsekohe raha,“ ütles Jarl rahulikult.

„Võimatu!“

„Jätan maja poolehinna eest teile.“

„Nagunii ei ole maja enam väärt kui neli tuhat.“

„Kui te mulle kaks tuhat annate, kuulub ta teile.“

Agent ei mõelnud kaua.

„Siin on raha, millal kolite välja?“

„Järgmisel esmaspäeval kell kaksteist.“

„Jään lootma.“

Reedest saadik kees palavlik tegevus Jarli maja ümber. Puhastati, värviti üle aknaluuks. Jarl ise oli läinud linna, et tuua koju laiu lamamistoole ja mugavaid aiatoole. Veel oli tal viissada marka kahe tuhandest üle jäänud, mis ta üle-eile agendilt saanud. Ent ta ei hoolinud ka ülejäänud viiest-

sajast margast, et ilustada väikest maja, mis enam talle ei kuulunud, mis veel vaid kaksikümmend neli tundi ta õnne tunnistajaks pidi olema. Pühapäeva saabudes Jarl seisis juba varahommikul aias ja tõmbas veel kord rehaga üle värske, punase liiva, mida ta eile teele raputanud. Veel kord läks ta lille juurest lille juurde, võttis siit ühe närtsinud lehe, vabastas sealt punga näljastest õdedest, kes alles homme lahti puhkeda tahtsid. Isegi vabarnad vabastas valmimata viljast, jättes rippuma ainult küpsed marjad.

Ta rõõmustus suuresti Marianne tülles. Kui rong jälle ära sõitis, näis ta süda jäävat seisma. Kuid ta löi siiski edasi. Ta oli vaid väsinud lahkumisvalust ja möödunud päeva õnnest. Ta isegi ei valutanud, kui Jarl lahkus oma majast ja uued omanikud juba aias seisisid ning rõõmsasti lärmitsedes rääkisid oma kavatsustest. Ta koguni läks nende juurde ja surus nende kätt. Kui omanik juhtis tähelepanu väikesele magnooliale, mis kindlasti järgmisel kevadel esmakordselt õitsema pidi, sõnas ta:

„Ma ei mõelnud, kui ma ta mulda panin, et see nii kiiresti sünnib. Lootsin pikemale ootusajale.“

SAMM ELLU

Kaugel järvejoonel ilmus nähtavale rataslaeva suits.

Alla vaatas veel korraks toas ringi. Ta nägi vana massiivset kappi läikivate messingtiibade ja poleerist tuhmunud külgedega, mõnd klaasi all hiilgavat pilti ning suurt vaskset teemasinat, mis seisis ikka keset sinise linaga kaetud lauda. See kõik oli nõnda rahulik, vaikne ja kodune, et Alla laskis uuesti kohvri vajuda põrandale.

Tal oli järsku kahju kodust lahkuda. Siin selle lihtsa mööbli keskel oli möödunud kogu ta elu. Selle vana kapi vastu oli ta kord löönud katki oma kulmu. Ja see tuhmilt hiilgav teemasin äratas taas uuesti meelde neid õhtuid, mil nad istusid kolmekesi, isa, ema ja Alla, lahtise akna all ning rüüpasid suurtest portselantassidest teed. Ning seal seinal klaasi all oli ta leeritunnistus ja päevapilt sellest elu tähtsamast päevast.

— Alla... Alla... sa jääd hiljaks! hõigati väljast.

Seal ootasid juba ta kaaslased, kes olid tulnud teda saatma. Uuesti haaras Alla oma väikese kompsu ning jooksis välja. Ta lehvitas tuttavale käega ning ruttas aeda, kus ema töötas peenarde juures. Alla lähenedes tõusis ta püsti ning küsis:

— Sa siis ikka lähed?

— Jah, vastas tüdruk, — võib-olla leian seal midagi paremat. Marta kirjutas et... sa ju tead isegi..

Ema noogutas peaga. Ta teadis, et kõik need noored tüdrukud ihaldasid lennata siit eemale. Nõnda oli see juba siis, kui oli tema veel noor, ja nõnda on see praegugi. Mõned lähevad ja leiavad õnne, teised tulevad vaikselt tagasi ja siis on nad juba palju rahulikumat ning tõsisemat.

— Heaküll, mine siis, ütles ema tasakesi.

Aia taga ootasid tüdrukud. Nad võtsid Alla käest kohvri ning ruttasid siis mööda liivast kallast alla. Järv oli rahulik ja vaikne, otsekui mõõtmatusuur sinine kangas, mida ei jõudnud pleegitada kiirgav päike. Piki liivajoont vedele-

MIS NÜÜD?

sid talvised püügisaanid ja vanad tõrvatud vened. Võrgud lipendasid tuules, mõned eided sõlmisid neid kummulipööradud paatide varjus. Kõrge leekivpunase liivakalda ümber noolisisid vilkad pääsukesed.

Paadimehed olid juba toonud kuurist mõlad ning hakkasid kandma kaldale kaubapakke. Kuid nad ei lükanud veel venesid vette, vana rataslaev oli liialt kaugel.

Tüdrukud jõudsid alla randa.

— Vaali Alla läheb teenima veimevaka-raha, ütles üks paadimees kõigile kuuldavalt.

See oli kibedalt öeldud, sest aastakümnete eest, kui kogu rannaküla kuulus veel täiesti venelastele, valitses siin vaeste naitumisealiste tüdrukute seas komme, et paljud läksid maakonna- või pealinna teenima veimevaka-raha. Nad veetsid aasta või paar mõnes punase laternaga majas ja tulid siis hulga rubladega tagasi külla. Mõnikord juhtus siis sedagi, et ei tuldudki tagasi, vaid jääd elama seda uut elu.

Tüdrukud kuulsid seda juttu, ent nad naersid. Alla näitas vanale paadimehele keelt ja kõik pistsid rõõmsalt rōk-kama.

— Kirjuta kohe kuidas sul läheb... ootame igatsusega... Ja kui juhtub midagi head, siis putkame järele... vadistati Alla ümber.

— Küll kirjutan... kirjutan kõigest... noogutas Alla pead.

Siis vaatas ta jälle järve poole, aegamisi lähenes laev.

— Kas ei jõua enam oodata? küsisid teised.

— Ei jõua! vastas Alla.

Aga ta süda oli siiski imelik. Salaja piilus ta kalda poole, sinna Makarovi punase telliskivist kaubaaida taha, kus asus nende väike maja ja aed. Talle meenus, kuidas nad kandsid emaga igal õhtul kurkide jaoks vett. Veepaarid õlgadel ronisid nad vaikides ja pingutades, nagu kaks veolooma mööda kitsast rada, kaldast üles. Vähe aja pärast laskusid nad jälle alla, täitsid järves kivide juures oma ämbrid ning alustasid uuesti ronimist.

Kui nad jäid hetkeks peenarde vahele puhkama, siis otsisid pilkudega kohti, mis vajasisid veel kastmist ning rääkisid loodetavast saagist. Siis meenus neile ikka see õnnisusrohke sügis, mil kogu rannaküla uppus kurkidesse. Sel sügisel ei saadud ühte kümnendikkugi tavalisest hinnast ning igal pool aedade ääres mädanes kasutamatuult paljude inimeste töövili. See oli tähtis sügis, sest sel talvel uppus Alla isa.

Siis hakkasid nad jälle vett kandma, tõusid teineteise järele märke ning laskusid alla, kuni järvepind tõmbus murtaks nagu surnulina. Päike oli juba ammu loojunud ja vanadest kalakuivatusahjudest virgusid lendu nahkhiired, kui nad jätsid töö ning sammusid kodu poole.

Nüüd tõusis see kõik nõnda elavalt ja selgelt Allale meelde. See oli raske ja pingutav töö, millest tahtsid pääseda kõik külatüdrukud. Igal sügisel läksid nad otsima linna paremat ja kergemat elu. Mõned leidsid teenijakoha kaupmeeste juures, teised asusid vabrikutesse ning ladudesse tööle, aga paljud jäid ka tänavale. Nüüd oli Marta kirjutanud, et Alla tulgu kohe, sest tema jaoks leiduvat midagi head ja kerget.

Eemal vilistas laev.

— Reisijad paati! hõikasid sõudjad ning asusid aerude juurde.

Venede juures tekkis rutt. Kõik tüdrukud surusid endid Alla ümber ja jätsid teda jumalaga.

— Head reisi... palju õnne! hüüti läbisegi. — Küll tuleme vaatama... võibolla juba järgmise laevaga.

Hopp! tõukasid mehed paadi eemale. Vened sulisesid vette ja mõlad hakkasid puupeeltes nagesema. Laevalt lasti trepp alla ja kaks meest aitasid reisijaid seda mööda üles. Siis hakkasid jälle auriku rattad vett lõikama ning vana rataslaev pöördus poolkaares tagasi sinise järve poole.

Alla najatus vastu reelingut ning vaatas tagasi küla poole, mis asus kõrge leekivpunase savikalda taga, nagu kättesaamatu kullipesa. Tüdrukud seisis ikka veel kaldal ning lehvitasid, Alla viibutas vastu, kuid ta silmad otsisid Makarovi punast telliskiviaita, mille taga asus nende aed.

PÜHAPÄEV

Seal kummardus nüüd ema vaikides ja üksi peenarde kohal. Aga Alla süda oli rahul, sest suurem osa tööst oli tehtud. Nüüd saab ema üksigi hakkama ja kevadel, kui temal läheb hästi, müüvad nad maja ning ka ema asub linna Alla juurde.

See mõte lohutas teda.

Rand kaugeneks kitsaks ribaks. Ainult mõned üksikud puud, kirikute kõrged tornid ning elumajade katused paistsid üle vee. Siis tulid jälle uued külad, vened sõitsid laevale vastu ning töid uusi reisijaid. Alla nägi mitut tüdrukut najatumas vastu reelingut ning vaatavat kaduvate külade poole. Nad läksid nagu temagi linna otsima uut ja paremat elu.

Puude all oli juba hämar, kui laev linna jõudis. Raekoja kell lõi üheksa. Alla võttis oma kohvri ning hakkas pikkamisi sammuna Marta elukoha poole. Ta vaatas jõel-sõitvaid paate, möödakihutuvaid autosid ning kinode säravaid reklaamtulesid. Nagu esimest korda elus tundis ta kui mahajäetud, üksik ning vaikne oli ta koduküla. Siin polnud kõrget leekivpunast savikallast, suuri kurkide, sibulate ning siguripeenardega aedu, vanu juba varisemisel olevaid kalakuivatusahje ega seda eblakat tuult, mis tuli suure hooga järvelt ning vihises mööda laiu rannaküla tanumeid.

Siin oli igal pool kivi, asfalt, suured kõrged ehitised, tuled, sildade kaared, kära, tuututamine, rutt ja liikumine. Ja sellest oli ta sageli mõtelnud pärast rasket veekandmist või peenarde-kitkumist, kui vastu maja koputas lai järvetuul oma vihisevate tiibadega. Ning nüüd oli ta siin, selles unistuste-linnas, kivimürakate, kära, tuled ja inimeste keskel, kuhu ihaldasid kõik noored tüdrukud külast.

Ta astus kiiremalt, kingakannad klõpsusid vastu kive ja see klõbin sünnitas veel enam rõõmu. Mõned inimesed vaatasid talle järele, teised naeratasid ja ta naeratas vastu. Ühelt kordnikult küsis ta teed ja see tõstis oma valgesse kinnastatud käe aupaklikult mütsinoka juurde. See oli kõik nõnda kena, peaaegu hõiskama panev.

Siis seisis ta ühe väravaaluse ees. See oli justkui tunnel, mis viis kõrgete majade vahel olevale väikesele kivisele õuele. Alla tundis purunenud telliskivide, prügi ning hallituse lõhna. Miski nagu tuletas meelde, et siin voogab õhtul pimeduse tulles enam elu kui päikesevalgus.

Alla tõusis mööda tsement-treppi üles ning seisis siis pimedas kijas ühe ukse ees.

Ta koputas ja kohe selle järele kostsid ukse taga lohisevad sammud. Uks avati praokile ja Alla nägi selle vahel Marta kahvatut nägu.

— Ah sina, Alla! hüüdis Marta rõõmsalt. Ta vaatas üle õla tagasi tuppa ning ütles siis: — Tule sisse... Tead, mul on siin küll segamini, aga ära pane tähele.

Alla astus tuppa.

See oli kitsas ruum paari tooli, laua ja vana diivaniga. Nad rääkisid nüüd tükk aega külast ja neist väikestest uudistest, mis juhtunud seal. Siis küsis Marta:

— Sa tulid muidugi selle koha pärast?

Alla noogutas peaga. Ta vaatas Marta otsa ja see näis selle kahe aastaga kuidagi vananenud ning kulunud. Ta paled olid kahvatud, käed peenikesed ja soonelised. Ta võttis laualt paberossi, süütas selle ning ütles:

— Vaat, see on sama koht, kus mina praegu teenin. Tead küll, võõrastemajas... Siin teisel küljel on hotell ja mina...

Ta katkestas järsku kõne ning tõmbas suurte sõõmudega suitsu.

— Miks sa omast kohast loobud? küsis Alla.

— Ma ei taha enam... Ma saan parema, sellepärast. Siin on palju tööd ja...

Jälle katkestas ta kõne. Alla vaatas ta tuhme silmi. Ja ta mäletas järsku seda uhket, rõõmsat ning naeravat Martat, kes kahe aasta eest oli olnud rannaküla ilusamaid tüdrukuid.

— Sa oled nii muutunud, ütles ta.

— Muutunud! naeris järsku Marta ning tõusis püsti. — Muidugi olen muutunud! See elu on põrgu... kümme korda hullem kui põrgu...

Ta heitis suitsuotsa eemale, võttis siis järsku Alla käest kinni, saatis ta kiiresti uksest välja ning rohkem sosistas kui ütles:

— Mine tagasi... usu mind... ma tegin rumaluse, et kirjutasin sulle...

Siis langes uks kinni.

Ed. Männik.

KOJU!

KIRI

JO HANNIS RÖSLER

„Ära haavu, Maria,“ kirjutas tema, „kui loed seda kirja. Sa tead, armastan Sind. Sa olid mulle enam, kui enesele sageli tunnustada tahtsin. Mäletad veel meie armastuse teist päeva, mil määrasime kohtamise väikeses kondiitriäris ning mina Sulle teatasin, et mul pole pärastlõunat ega ka õhtul aega? Valetasin siis. Olin pärastlõunat vaba ning ka õhtul. Jooksin tänavail, nägin Sind läbi akna väikese laua ääres istumas. Ent ma ei tulnud Sinu juurde. Tahtsin teada, kui väga ma hoian Sind. Ning siis ma teadsin seda. Siis tulin ja jäin Sinu juurde. Me kõnelesime homsest ja ikka jälle homsest, me ehitasime maja sõnadega, isegi lilli meie aias hüüdsime nimedega ning tundsimme kohti, kus me siniseid sireleid tahtsime kõrvutada kullavihmale. Olime õnnelikud, ent me olime elanud nii kaua õnne eest, et ei leidnud julgust ust avada järgnevasse. Harjusime sellega, et uks jäi suletuks, pea ei näinudki me teda enam. Ta muutus meie armastuse neljandaks seinaks. Me olime nii võrkudesse mähitud, et tundsimme hirmu sellest, mis oli väljaspool meid. Isegi homsest kõnelda ei tahtnud me enam. Ühel päeval tundsin, ma ei armasta Sind enam. See tuli üsna järsku, aimamatult. Ma ehmunin ning lohutasin end. Kõik muutub jälle endiseks nagu oli, mõtlesin ning jäin Sinu juurde. Ma ei oleks võinud ka lahkuda Sinust. Sa ei oleks suutnud taluda seda valu. Tollest ajast saadik ootasin hetke, mil Sind jälle armastan. See hetk ei saabunud. Tean, Maria, teen Sulle haiget, sest Sinu armastus on nii suur, nii piiritu, et Sa kunagi ei mõista, kui Sind palun homme viimasele kohtamisele. Ära kõnele selle kirja üle, Maria. Me ei või selliste asjade üle kõnelda. Langeksid sõnad, milliste pärast ülehommene häbeneksime. Püüa mind mõista, Maria. Kas ei lõpe ka aasta, kas ei heida ka loodus puhkama, mis suvel näis kasvavat igavikku? Kas ei oma armastus samu õigusi? Andesta mulle, Maria, ma ei saa teisiti.

Krist.“

Mees luges kirja veel kord läbi, noogutas rahulolles, murdis ta kokku ning pani ümbrikusse, millele oli kirjutatud

adressi, kui keset kirja otsis sõnu. Siis väljus ta, et kirja postile viia ning sööma minna.

*

„Ära haavu, Krist,“ ütles Maria, kui nad pärast pikka päeva teineteist jumalaga jätsid, „pean sulle veel midagi ütlema.“

Krist mõtles oma kirjale ja kahvatus.

„Palun,“ vastas ta hääletult.

„Me ei kohtu enam kunagi,“ ütles Maria tasa ning jäi üsna rahulikuks. „Kõik pole enam endine meie vahel, tunnen seda juba ammu, kuid ma ei leidnud julgust sinult paluda meie lahkuminekut. Ma tean, kui väga sa mind armastad, ma ei tahtnud sind haavata tunnustusega, et ma sind enam ei armasta. Tõesti, Krist, ma ei armasta sind enam, juba ligi aasta enam. Ent võisin ma seda sulle öelda? Kas sa ei oleks hukkunud oma piiritust armastusest minu vastu? Kuid ma ei suuda enam! Võibolla on see minus, ja see on minus — ära küsi, Krist, ära küsi — mul oli hirm selle silmapilgu ees ning nüüd tunnen, on kergem kui kartsin — ainult ära räägi praegu, ära kõnele ainustki sõna — ulata mulle oma käsi, suudle mind veel kord, Krist, ning mine siis. Ära seisatu ega vaata taha, vaid mine otse edasi — muidu me jookseme teineteise juurde tagasi ning küsitleme ehmunult: Miks me jooksimme tagasi? Mine nüüd, Krist! Hääd ööd, Krist!“

Krist läks.

Ta ei vaadanud ainustki korda taha.

„Vahva tüdruk,“ mõtles ta tänulikult, „ainustki sõna ei lausunud ta minu kirjast. Kuis peab ta mind armastama, et võttis lahkumise süü enesele, et ta ei teinud mulle ainustki etteheidet, vaid teeskles, nagu sooviks tema lahkumist. Vaene väike Maria! Ma tean, et sa oled praegu kurb ning nutad meeleheitlikult voodis. Armastav naine ei suuda ju kunagi mõista, mis meis, meestes, sünnib — kuid et sa käitusid nii, nagu sa ei oleks minu kirja saanudki, et sa mulle kõnelesid lahkumisest kirja mainimata, see näitab mulle, kui väga sa mind ikka veel armastad. Kindlasti ootad sa mõnd sõna minult, kindlasti loodad sa, et ma ei lahku sinust ning me naerame koos selle rumala kirja üle. Ma ei teinud seda, ma võtsin sinu suure ohvri vastu, mehed on ju nii hoolimatud.“

Koju jõudes ehmus Krist. Laual lamas kiri, mille ta eile oli Mariale kirjutanud ja unustanud saatmast.

Jnut Hamsuni kodumaal

REISUMÄRKMEID NORRAST

Norras on meilt seni võrdlemisi vähe matkamas käidud. Igatahes palju vähem kui Sveitsis. Kuid on küsitav, kumb maa looduslikult rohkem suudab pakkuda. Igatahes on neile, kes mõlemal maal matkanud, otsuse langetamine küllaltki raske. Ja nii mitmel kaldub vaekauss Norra poole, ja mitte põhjusega. Norra on maa, millega oma loodusilult ja vaadete mitmekesisuselt ainult mõni harv maa võistelda suudab.

Üks meeldesõbbivam pilt esineb küll kahtlematult L.-Norras Kvinesdalis. Sõidetakse kümnete kilomeetrite kaupa lagedate kaljuväljade vahel, kus ei kasva mingeid puid, igal pool ainult paljad kaljud, nn. fioldid. Maastik on ju omamoodi süngelt ja karmilt ilus, kuid kuna see juba pikemalt kestab, siis hakkab tüütama. Äkki teeb tee pöörde ümber kõrge kalju nurga, ja meie ees all üle kahesaja meetri sügavuses laiub suurepärane värviliste hoonete, valendavate teeniitidega, roheliste nurmeribadega org. Keset orgu näeme fjordi hõbeselget veejoont kaduvat udusinas merre. Kõiki matkajaid haaras üks ja seesama tunne: üldine jahmatav imestus. Ei olnud tarvis ühtki sõna ütelda. Igaüks tundis, et meie ees tõesti on maakamara üks kaunim ja meeliülendavam pala. Ja jääd kümneteks minutiteks vaatlema seda looduse meistriteost, otse nagu imedes seda endasse. Ja on kindel, et ükski ei unusta iialgi seda pilti.

Tugevasti mõjuv on ka mõned tunnid hiljem tõus ja laskumine üle L.-Norra ühe kõrgema mäeharja, Tronäsi. Ält vaadates ei suuda uskuda, et sellest autode ja omnibustega üle minnakse. Kuid seda tehakse. Reisijad peavad küll aga omnibusest välja kolima ja väsitava, kuid vaadeterikka käigu üle mäeharja tegema, milline käik oma kolmveerand tundi võtab. Teel on siin üle mäeharja kuus teist käänakut, suurem osa väga järsud, nii et juhtidelt suurt pingutust ja äärmist ettevaatust nõuab, et oma sõidukitega üle harja pääseda.

Meeldesõbbiv on ka sõit Nisservatteni järve ääres. Sõit kestab järve kaldal mitu tundi. Tee läheb otse vee ligi. Ühel pool järsud, igasuguste vormidega kaljujärsakud, teiselpool järve sinine veepind. Üle järve aga tõusevad taeva poole kõrgeid mäed oma igasugustes kujudes, mis on iseäranis salapärased ja mitmekesised udu seest nähtavale kerkides. Sage-dasti vulisevad kaljudelt alla valendavad mäekosekesed, hargnedes sageli mitmesse, vahel nelja-viide harru, mitmekesisistades sedaviisi maastikupilti. Imestad ühtlasi L.-Norra mäestiku veterohkust. Kui palju mäejärvi! Küll suuri, küll väikesi, küll sopilisi, küll pikki ja kaugusse kaduvaid! Ja siis sügavad mäeorud, mille järskudel äärtel autotee lookeb. Igal pool mitmekujulisi kaljurahne, mis iseäranis õhtuhämaruses ja öösi võtavad igasugused fantastilised kujud.

Mitmekesisuse ja ilu poolest jõuab Lõuna-Norra mägimaastikkudega võistelda ainult mõni harv maa maailmas. Igaüks, kes seda haruldaselt kaunist maad külastab, kogub endale muljeid ja mälestusi, mis kergesti ei unune ja armsate mälestustena veel aastate kaupa elule sisu annavad ja elurõõmu tõstavad.

KVINESDAL.

Kvinesdal

Flatdal

Flatdal

Dirdal

Dirdal

Naised, kellest räägitakse tänapäevalgi

1. Xantippe

Mõne naise kuulsus ajaloos on säilinud tänapäevani. Sageli libisevad nende nimed üle huulte, nagu kõneleksime mõnest heast tuttavast, keda kõik värskelt mäletame.

See „värskel mälestus“ on sageli tuhandeid aastaid vana. Näiteks Xantippe. Kindlasti mainitakse teda tänapäeval enam kui see talle armas, ja pealegi teatud juhtudega kooskõlas, mis teadlaste poolt üldse kinnitamist ei leia.

„Sa käitud nagu Xantippe!“

Küllaltki sageli võib kuulda sellist hüüatust, kuna see tingib meilt naeratuse. Sest — sellega manitsetakse riiakat naist.

Xantippe!

Veel tänapäeval mainitakse tema nime. Kardetakse temasarnaseid. Neid naerdakse ja nende üle lõbustatakse end. Kes aga oli Xantippe!

Õeldakse — ajad muutuvad. Ent teatud asjaolud säilivad igavesti. Ka ligi 2500 a. eest ei pooldanud naine abielu mehega, kes oli võtnud pähe mitte töötada.

Ateenlased elasid selajal hästi ja jõukalt. Sokrates põlvnes heast kodanikumajast. Ta isa oli kujuraidur ning oli Akropolisel ehitamisel hästi teeninud. Ta ema oli ammena laialt tuntud. Jõukus õnnistas nende maja.

Kuidas võis Xantippe aimata, et ta mees, põlvnedes jõukast perekonnast, aegajalt nõudis võimalikult vähese rahaga elatumist?

Xantippe suutis vaevalt kostitada nende maja küllasta-vaid tähtsaid isikuid. Majapidamisrahast polnud juttugi.

„On üsna hirmus,“ ütles Xantippe, „kui juba nii silmapaistvad isikud Ateenas meie majja tulevad, siis on tarvis neid väärikalt ka vastu võtta.“ „Minu armas, sa korrutad omi mõtteid vanadel, iganenud radadel. Inimesed ei tule minu juurde, et Sokratese poolt võõrustatud saada. Nad tahavad vaid vestelda.“

„Vestelda?! On see elukutse? Mispärast ei jäänud sa oma käsitöö, oma kunsti juurde?“

„Ükski inimene, olgu ta nii suur kui tahes, ei saa olla muud, mis saatust talle määranud.“

„Kahjuks tead sa alati midagi vastata.“

„See on mu kutse.“

„Ning mis toob see sulle sisse?“

„Üha kasvava teadmise, et ma midagi ei tea.“

Xantippe vastas tujutult:

„Sinu poolt loodud rüüm Akropolisel jalal on palju kadedust äratanud. Inimesed seisatuvad imetledes trepist tõusmisel. See on ometi tähiseks, et õpitud elukutse, mida vanemad sulle määrasid, oleks kõige õigem meile.“

„Meile võibolla. Mitte aga mulle ega ateenlastele. Ma pean enne kunstilise töö loomist leidma terve pinna, millel kunst võiks õitseda. Selles kadeduse, salakavaluse ja kombevabaduse segus ei saa ma luua. Selleks armastan liiga oma isamaad.“

„Lase enesele siis ometi riigikoht anda. Sa oled kolmest sõjast osa võtnud. Sinu vahvus sai Potidäa, Deliumi ja Amphipolise juures kuulsaks.“

Sokrates naeratas.

„Ma ei taha häid tegusid selleläbi rikkuda, et neid halvaks otstarbeks kasutan.“

2. Ilus Helena

Kui Xantippe kuulsus suutis püsida üle 2500 a., siis pole ime, kui kuulsus ühest eriti ilusast naisest tänapäevani 3000 a. säilinud on.

Võibolla on see kuulsus tingitud ka selle jumalate tütre erakordsest saatusest, mis ikka jälle on inspireerinud luuletajaid ja kirjanikke, takistades tema unustusse vajumist. Trooja sõja tahtmatu algatajana on kangelasekuulsus ja kangelasesurm tema mälestusega tihedasti seotud.

Kahtlemata oli see Theseuse teene, leiutada varakult Helenas idanev ilu. Ta röövis kümneaastase tüdruku, mistõttu viimase vennad arusaadavalt sattusid ärevusse ja vabastasid tema. Helena sattus kreeka huviilma tulipunkti.

Ta vastas niivõrd kreeka iludus-ideaalile, et tema kosimine ei sündinud rahulikult. Sellevastu algas võitlus maa aadlike, vürstide ja printside vahel, mis lõpuks lõppes kuningana Menelaose võiduga.

Helena tõi oma mehele kaasavarana ligi kuningriigi Sparta. Algas suurejooneline pulmapidu. Kreekamaa uh-

kustas ilusaima kuningatari, üldse ilmas ilusaima naise, ommisega.

Ilusa Helena kuulsus kandus kaugele väljapoole maa piire. See ei sündinud üksi mehi kaotama mõistust tema pärast, isegi jumalad said kuulda ta haruldasest ilust.

Kadedus kasvas. Kooti intriige. Menelaoselt püüti ta aaret röövida. Ajal, mil valmistuti vapustavaiks plaaneks, tähistati sõdasid ja roime Ilusa Helena röövimiseks, elas viimane kurjaaimamatult ülilmas õnnes Menelaosega, kellele kinkis tütre Hermione. Siis kutsuti Menelaos kuningaohest ära. Raske südamega lahkus ta ilusast naisest. Nagu oleks ta teadnud, et Paris ta äraolekul tema õue küllastada kavatses?

Külaalilslahkus kuulus pühamate õiguste ja kohustuste hulka. Kuidas võis ta aimata, et Trooja valitseva kuninga teine poeg talle midagi säärast teha võib?

Menelaose tagasi tulles oli ta naine külalise poolt röövitud ning koos temaga ka suur osa aardeist.

Priamos oli oma poja teoga nõus. Ta tunnistas kauni naise oma miniaks, säilitas varandused ja ütles kreeka käskjalgadele naeratades ära, kes tulid vabastama Helenat.

Ilus Helena näis sunniviisil oma saatusega leppivat.

Paris oli ilus mees. Ta oli isegi nii ilus, et kolm jumalannat, Hera, Aphrodite ja Athene, tema kohtunikuks seadsid. Ta pidi otsustama, kes saab kuldõuna, mis oli visatud Neriselt jumalate koosviibimisel külaliste sekka, pealkirjaga „Kõige ilusamale“.

Paris, olles sel ajal veel ühe jõejumala tütreaga abielus, tunnistas Aphrodite ilusaimaks, kuna viimane oli lubanud talle tasuta ilusaima naise maa peal, määrates talle naiseks Menelaose abikaasa. Nii sai jumalik tahe tõelikkuseks ning Helena ei võinud oma uue abikaasa kõrval kindlasti mitte kaevata. Viimane oli muusikamees, tubli vehkleja ja sõjamees. Kuid siiski Helenal oli Troojas raske.

Menelaos, ta seaduslik abikaasa, kutsus omamaa vürstid ja sõjamehed kokku. Sada tuhat meest koguti selle naise vabastamiseks. Sadamas seisis valmis kaks sada laeva. Ülemkäskija Agamemnoni juhatusel purjetati Väike-Aasia ranniku suunas. Pardal oli parimaid päid ja võitlejaid. Teiste seas ka kogenenud Nestor, kaval Odysseus ja julge Achilles ühes parima relvasõbra Patroklosega.

Nad leidsid eest vallide, tornide ja kraavidega tugevasti kindlustatud Trooja. Kuningas Priamos oli pealetungile ettevalmistatud. Ta vanem poeg Hektor juhatas võitlust. Liitlastena olid nad appi kutsunud makedoonlasi, assüürlasi ja etiooplasi.

Selle sõjakäigu dramaatiline lähtepunkt on tuntud. Huvitav on, et Helena pärast Parise surma pandi uuesti abielu, kuid hoolimata sellest kahekordsest sidemest Trooja kuninga Priamose maja külge, säilitas truuduse oma esimesele ja seaduslikule mehele, abistades kreeklasi Trooja piiramisel. Ja ta ohverdas isegi oma kolmanda mehe kuningana Menelaose heaks.

Trooja piiramine vältas üheksa aastat. Kui arvestada, et Helena kümneaastaselt rööviti, siis Menelaosega abielludes viimasele võibolla seitsmeteistkümne- või kaheksateistkümneaastasena Hermione sünnitas ning aasta hiljem Parise poolt rööviti, võis ta Trooja vallutamise lõppedes umbes 28-aastane olla. Sellest hoolimata ei olnud kaotanud ta oma võlu.

Menelaos nõudis, et ta seadusliku abikaasana jälle koju pöörduks. Kahjuks polnud tollal laevaihendused Vahemerele nii plaanikindlad kui tänapäeval. Seetõttu sattus Ilus Helena tormi kätte ning, kui uskuda Homerose andmeid, möödus kaheksa aastat, enne kui ta pääses tagasi oma troonile, olles vahepeal saanud 36-aastaseks.

Kroonika andmeil elas ta järgnevalt kaua aega Menelaosega harmoonilist abielu, mis ühtlasi tõendab, et selle naise ilu säilis kaugele üle neljakümne aasta eluaastate.

Ilusa Helena lõpu suhtes on arvamused lahkuminevad. Üks väidab, et tal ei läinud pärast Menelaose surma enam hästi, olles oma võõraspoegade poolt maalt välja aetud. Ta otsis varju Rhodosel, oma sõbratari juurest.

See, Polyxo, polnud ka päris õige sõbratar, muidu poleks ta Helenat, kättemaksuks ta ilu eest, mis niipalju võitlusi toonud, puuotsa riputada lasknud.

Palju sõbralikum on teine arvamus, mille järgi Ilus Helena abiellus veelkord ja nimelt Achilliga. Leuke saarel sünnitas ta oma mehele Euphorioni.

Meie perekondade
väikesi käskijaid.

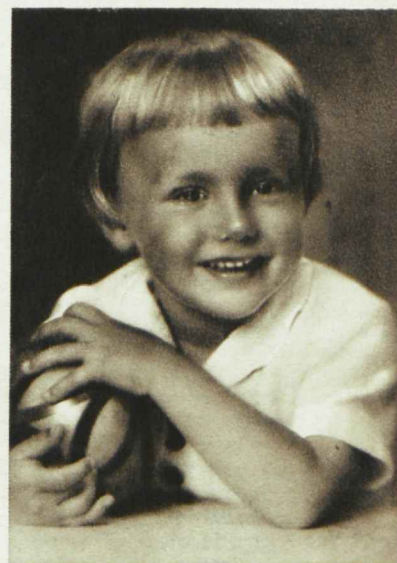
HANS-KRISTJAN,
põllumees Rud. Kase
poeg Voldist.

GUNNAR, ärimees Osvald Pabo poeg
Tartust.

MEEDI ja GERTI, leitnant G. Reinthali
tütred Tartust.

OKO, metskonna asjaajaja
Ivvo Ama poeg Suure-Kõpust.

EVE-MALL, ajakirjanik Arnold
Peetsi tütar Tartust.

TAIVO, fotograaf V. Säägi poeg Petserist
metskitsetalledega.

AGO, trükkija Karl Lõhmuse poeg.
ELGI ja MART, üleajateenija Mätliku lapsed.

ASSI ja HELDUR,
kaugesõidukapten Lepiksoni
lapsed Nõmmelt.

Mari-Ann

Lo Marx Linderi romaan

Eelmise osa kokkuvõte. On suur talv, kui Mari-Ann Wieth jõuab Rootsist koju vaiksesse Deltovi metsamajja, kus elutsevad ta isa Stephan ja ema Gina. Nende naabriteks on lossiomanikud Philipp von Brandenstein ja Carl-Ernst Buschenhagen. Esimene on Mari-Anne vanaisa. Teine aga on noor mees ja ammuugi parandamatult armunud tüdrukusse. Mari-Anne emale meeldib hästi Carl-Ernst Buschenhagen ja ta näeks meeleldi, et tüdruk abielluks temaga. Mari-Ann aga vihkab Buschenhagenit. Mai algul korraldatakse Deltovi metsas suur jaht metssigadele, millest võtab osa hulka külalisi.

Mõned kuud hiljem tutvub Mari-Ann Berliini leitnant Axel Bladiga. Olgugi, et Ann armub noormehesse, lükkab ta selle abiellumise ettepaneku tagasi, sest leitnant Blad ei meeldi tema emale. Varsti peale seda sõidab Ann külla oma sugulastele Metterlingidele Wilkeni lossi, kus korraldatakse tema tulekuks kodune ball.

„Jah, selle inimese vastu peab olema hea,“ mõtles ka Ann ja temas tekkis suur kaastunne.

Karin rääkis veel palju Fabian Trontest, ja Ann kuulatas huviga.

„Ta on Theo ülemus, aga nad mõistavad teineteist kui head sõbrad. Kogu rügement austab seda üksikut koloneli, kuna ta on eeskujulik juht ja kohtleb oma alamaid inimlikult. Polevat ainustki meest tema rügemendis, kes ei läheks Fabian Tronte eest tulle ja vette!“

Ann kuulis kõigest, ent ikka uuesti mõtles ta vaid ühte: peab olema hea selle inimese vastu!

*

Karin Iversen oli hurmavaim mõrjsja, keda võidi kunagi kujutleda, kinnitasid kõik külalised vaimustatult. Ta kandis valget pitsrüüd viie meetri pikkuse vedikuga, peahtena keskaegset valget siidtanukest tibatillukeste organdiõitega lauba ümber. Särav tütarlapsenägu imeilusate sinisilmadega oli selles lõhnavas raamistikus imeilus pilt. Tema kõrval kapten Loth hiilgavas paraadmundris.

Tõepoolest imeilus paar! Külalised ei vabanenudki enam imetlusest, sest peoliste hulgas oli samuti see noor sakslanna, keda nähti juba möödunud suvel Iversenide juures, — Mari-Ann Wieth, — unelm päikesepaisteliseist lõunast.

Fabian Trontel, kes täna oli rietatud samuti koloneli hiilgavasse mundrisse, lakkas hetkeks süda löömast, kui too imeilus neiu, — eile alles magav madonna raudteevagunis, täna hurmav naine mimoosivärvilises tüllrüüs, — pani oma ahta õrna käe tema omasse ja astus temaga pruutpaari järel altari ette. Tema nägu Fabian Tronte nägi sel hetkel kahjuks üsna vähe, sest eeskirja järgi kandis Ann laiaäärelist suurt florentiini kübarat, mida ehtisid väikesed sametist mimoosiõied. Võib-olla on ta väga kahvatu ja väga sügavasti liigutatud, mõtles Tronte õrnalt, nähes tema valget, väga saledat kaela; pidi arvama, et valge, õrna naha all võis näha vere-soonte tükslemist, nii läbipaistev ja habras oli kuklajoon kõrvadeni.

Tronte tõmbas tema käsivarre valges pikas siidkindas hoolitsevalt lähemale, kui neid hakkasid ümbritsema orelihelid. — Imelik ja enneolematu, nagu Karin Iverseni kogu blond isik ise, oli ka see pulmapidu oma keskkõõse laulatusega Svärta lossikirikus. Södermannslandi mägedes mürtsusid kirikukellade maheda helina saatel kahuripaugud päikesepöördepeo auks, kui Karin Iversen südaõötunnil ja jumala palge ees vandus kapten Theodor Loth'ile igavest truudust.

Jumalakoja sisemus loitvate küünalde valgusel kaunistate suvililledega ehitult mõjus kahekordselt pidulikult.

Sõrmuste vahetamisel kõlas orelimäng tasa ja lõpmatult leebelt.

Sel vaikselt hetkel pühalikus vaikuses kohtusid Anne pilgud Fabian Tronte omadega; ühe hingetõmbe vältel jäid nad teineteise peatuma, et siis oma vastastikuste tunnete äratundmises jälle teineteisest lahkuda. Kuigi nad nüüd püüdsid vältida, et nende pilgud uuesti ei kohtuks, kõlas nende vere rütm ühes ja samas taktis.

Peab olema hea selle inimese vastu, mõtles väike Ann alandlikult, ja senitundmatu õnnelaine läbistas teda nii ägedasti, et ta surus käed tugevasti teineteise vastu, et vältida oma sõrmede värisemist.

Viie aasta tagant esimene naine, kes laseb mind tunda, et mu süda pole veel tardunud, mõtles Fabian Tronte.

Kohe peale laulatust, pärast seda kui noorpaar oli vastu võtnud õnnitlused, reisisid nad veel samal ööl Stokholmi, et alata varahommikul oma pulmारेisi mägedesse.

Mis nüüd järgnes, seda mäletas Mari-Ann hiljem nagu muinasjuttu, nagu unelmat, mida ta oli hakanud nägema ühel suviõöl ja millest pidi saama hiilgav, lõõskav tõsielu.

Pidusöök algas juba kell 8 õhtul. Nüüd pärast mõrjsja-paari ärasõitu pakuti võõraile veel jääkülma ananasibouli ja väikesi koogikesi.

„Hallo, Ann, kas me ei tantsiks?“ küsis Detlev, kelle nähtavasti rikkalik bouli oli hakanud pähe ja kes seetõttu oli ülekeev melleolus.

Ka Ann oli muutunud üleemeelikuks, midagi uut, haruldast, seletamatut värises temas ja tiivustas teda. Tantsides tundis ta vahetpidamata endal Tronte silmi, ja see näis talle nagu paitus.

„Imeline väike tüdruk see Ann,“ ütles Detlev kolonel Trontele, olles viinud Mari-Anne tagasi tema kohale. Härard vestlesid inglise keeles, sest noor Iversen kõneles võimatut saksa keelt ja kolonel Tronte taipas vaeu rootsi keelt.

„Kuidas nii?“ küsis ta tasa. „Kinnitan teile, see naine on ilusaim, keda oled üldse kohanud.“

„Indled,“ naeratas Detlev Iversen. „Sellepärast tahtsingi temaga abielluda. Kuid mõelge, kapten, möödunud suvel ütlesin talle seda, ja mis ta vastas? Korv, üsna korralik korvike.“

„Õieti mulle arusaamatu, härra Iversen, — nii ilus poiss nagu teie!“ naeris Tronte ja ta häälest kuuldus peagu kahjurõõmu.

„Kas pole tõsi, kapten! Seda mõtlen minagi! Ah jumal, see on ju täpselt samasugune väike hull nagu minu õdegi. Näete, tean täpselt, Annel pole nõrkust noorte poiste vastu. Kardan peagu, talle meeldivad mehed üle neljakümne. Hull, kas pole, kapten?“

Detlev Iversen pilgutas unistavalt silmi, mis oli kahtlemata seletatav ananasibouliga.

Siis parajasti möödus Mari-Ann, Mari-Ann noore kuninganna hõljuva kõnnakuga.

Ta naeratas Detlevile ja kapten Trontele ühtlasi, lahkudes kiirel sammul saalist, kaasas Sigrid Iversen, Karini kauge sugulane.

„Kas märkasite tema kõnnakut, kapten? Nii kõnnivad ainult madonnad või paganate templitantsitarid. — Jajah, selle kasvu juures see pole ime!“

Detlev muutus nüüd melankoolseks.

„Niisuguse naise pärast võiksin lasta enda maha — kui oleksin küllalt sentimentaalne. Minule see ei sobi, kapten, ma pigem joon enda purju. — Terviseks, kapten!“

Tronte mõtles järele, kas ta ei peaks noorelt Iversenilt pigem siiski mitte bouliklaasi käest võtma, sest viinauimas poiss kippus nüüd kõnelema igasuguseid häbematusi.

„Et tulla tagasi külma ja imeilusa Anne juurde, kelle kuju on jumalik. Te ju ei aima, kapten, kuidas too naine

Kui võluwad nad on!

Kui uhke võib olla nende ema! Kindlasti imetlevad kõik tema kuldpruune, tervisest hõõguvaid tüdrukukesi. Ema hoolitseb selle eest, et tema lapsukesed rannal kuumas liivas mängides ikka hästi sisse hõõrutud oleksid Nivea kreemi või õliga. See kaitseb neid valusa põletuse eest ja soodustab pruunipigmenti tekkimist.

Hinnad alates 30-nest sendist.
Werner Mehks, Tallinn, Vene 19

näeb välja supeltrikoos! Nägin teda kord möödunud suvel, teate, kapten —“

Kolonel Tronte tõusis, teda ei huvitanud põrmugi, mida tahtis kõnelda üleannetu Detlev.

„Vabandage mind, veerandtunniks, härra Iversen, näen praegu teie ema!“

Ja juba oli Tronte kadunud.

*

Ann lahkus saalist, sest palavus oli muutunud talumatuks. Tema palvel Sigrid oli toonud talle tema toast siid-salli. Nüüd ta tahtis jalutada korra läbi pargi. Võrdlematult ilus oli see kesksuviöö. Pehme laine tena levitasid akaatsiad oma rasket lõhna. Kui unes sammus tütarlaps läbi lõhnadest raske rootsi-öö, puudutades möödudes lillede pisikesi peakesi ja silitades valgete kätega päevalillede kuust valgustatud ümmargusi palgeid proua Iverseni aias.

All väikeses tiigis krookusid konnad kui purjus muusikandid ja kaugel, arvatavasti vööral viljapõllul, sirtsus üksik rohusirts. Ann toetus noore vaikiva kase valgessiid-sele tüvele; ta sulges silmad ja tundis korraga südames määratud igatsust millegi tundmatu, millegi vabastava järele.

Oli ta seisnud siin tunde või ainult minuteid, Ann ei teadnud seda isegi; kuid kui ta tõstis silmad, seisis Fabian Tronte tema ees. Ann ei teadnud ka enam, miks ta ütles nüüd tasakesi ja. — Keegi ei küsinud talt midagi! Või siiski? — Ta tundis vaid kaht hellitavat kätt, mis hoidsid õrnalt tema pead, ta vaatas nende imelikult heade silmade taevariiki ja tundis järsus ehmatuses üht mehesuud oma suudlemata huultel. —

Ta väike tütarlapse-vanne meenus Annele sel silmapilgul: ma lasen end suudelda vaid sellel mehel, kelle naiseks ma kord saan. — Ta värises õnnest, et ta oli hoidnud enda Fabian Trontele, ja ulatas talle uuesti huuled.

Kell väikeses valges kirikutornis lõi kaks, kuid mõlemad need, kes leidsid teineteise sel pühalikul suviööl peaaegu päev-valge taeva all, ei suutnud lahkuda teineteisest. —

Ja, ning nüüd lamas väike Ann, Fabian Tronte pruut, oma kitsas valges tütarlapse-voodis ja katsus asjatult magada. Önn oli liiga suur. Alles siis, kui päikesepaiste tungis läbi akna tuppa, uinus ta. Peab olema hea sellele inimesele, mõtles ta uinudes ja naeratas alandlikult.

*

Hommikul oli Hubertus esimene, kellele Ann usaldas oma uue saladuse. Hubertus muidugi kahtles.

„Kas pole sa sugugi sellele mõelnud, mis ütlevad vanemad? See ometi ei sobi, ilma neilt luba küsimata kihluda. See on kohutav asi, mis sa oled alustanud. — Tronte on vähemalt 25 aastat vanem kui sina. Ei, Ann, nii meeldi vana kui ma ta ka leian — ta on liiga vana sinule.“

Ann naeratas:

„Ah, Hubertus, ja kui ta oleks vanem ka nelikümmend aastat, sa ei aima, kui noor ta on!“

Ja väike Ann naeratas endamisi unistades.

Jah, Hubertusele polnud see tõesti ükskõik. Tema oli vastutuse Mari-Anne eest oma õlule võtnud, ja nüüd ta viis õe pruudina koju. Kõigest hoolimata õnnitles ta Trontet väga südamliselt, juteldes temaga pärast lõunasööki pikemat aega nelja-silma-all.

Juba järgmisel päeval sõitsid nad kolmekesi koju. Oli kindlaks tehtud, et koos sõidetakse kuni Berliinini. Seal peatus Tronte kaks päeva, kuna õde-vend sõitsid üksinda edasi koju, et isa ja ema ettevalmistada. Siis pidi kolonel Tronte Deltovi tulema, et kõnelda Anne vanematega.

Kahetunnise peatuse ajal Stokholmis ostis Fabian Tronte sõrmused. Ann säras, kui Tronte asetas talle sõrme väikese kuldvõru.

„Nüüd olen ma täitsa sinu, Fabian“, ja ta naeris kui õnnelik laps. Kuid kolonel Tronte oli teinud endale juba etteheiteid üksikutel silmapilkudel; kas ta tohtis selle õitsva inimlapse kõita enda külge? Oli tal õigust tema noorusel? Ta oli peaaegu 26 aastat vanem kui tütarlaps. Tal oli tema elu juba seljataga, kuna Ann alles algas elu.

Valusad olid sellised hetked, kuid vaadates uskuvatesse tütarlapse-silmadesse, langesid talt kõik südametunnistusepiinad, kuna ta tundis, et ei suuda enam temata edasi elada.

Ann vandus:

„Minust ei saa sa enam kunagi lahti, ja kui kodused seda ei luba, põlen ma lihtsalt läbi.“

Mis oli saanud kahe päeva jooksul sellest väikesest õrnast tütarlapsest? Julge, sõjakas jumalanna, kes võitleb oma armastuse eest.

Berliinis mõtles Mari-Ann oma lubadusele, mille ta oli andnud Lerskyle. Muidugi pidi ta seda pidama, ja Berliini-peatuse vabal hetkel helistas ta sõbrale:

„Hallo, Ann, kas see olete teie? Kunas näeme teineteist? Kas pole võimalik, et meie kohtuksime kusagil kahekesi?“

Ann oli väike ebamugavuse tunne.

„Ah, kindlasti määrame kohtamise, kuid — kahekesi see ei lähe.“

Ta neelatas kord ja ta süda tuksus süüdlaselt.

„Te peate teadma,“ kui raske see oli, — „ma kihlusin Svärtas.“

Õnneks ei võinud Ann näha selle kõne ajal vürst Lersky nägu, muidu oleks tal olnud kindlasti halb südametunnistus.

„Kihlatud, Mari-Ann — teie olete —? Jumal, ma soovin loomulikult südamliselt õnne, väike sõbratar!“

(Järgneb.)

Nelinurkne piludega lina.

Lina võib valmistada valgest või loomulikku värvi linasest rüdest sobivas suuruses. Pilutada kas sama värvi, või mitmet värvi pärlniit nr. 8-ga. Lina keskel lihtne mustrita toleedo-ruut. Antud lina suuruseks on 80×80 sm, esimene grupp pilusid on äärest 11 sm kaugusel, teised vahed 5 sm. Välimine äärepalustus on ömmeldud nõopaugupistes värvilise pärlniidiga.

Tikitud sohvapadi.

Padja põhimaterjaliks on tumepruun kalev või ripssiid. Stiliseeritud lillemuster tikida villase, siidi või pärlniidiga. Muster saadaval toimetuses 30 senti eest. Postiga tellijatel 10 senti saatekulu juurde lisada.

Heegeldatud jakk ja müts 1-a. lapsele.

Jakk ja müts on heegeldatud tunise-tehnikas. Materjali kulub 120 gr sinist ja 30 gr valget peent villast lõnga ja tikkimiseks heterohelist. hele- ja tumelõheroosat ja tumepruuni pärlniiti. Jakk heegeldatakse lõigete järgi. Esitükid alatakse eest 44 õhusilmaga, heegeldades valgega 8 rida. Süs 34 silma sinist ja 10 s. valget. Värvide vahetamisel asetada lõngad risti. Seljatükile luuakse üles 84 õhusilma, heegeldatakse 8 rida valget ja süs sinist lõpuni.

Mütsi alumise ääre mööt võetakse vastavalt lapse peale. Jaki lõige löikelehel ja tikandi muster mustrilehel. Soovikorral võib saada tasuta heegelproovi. Postiteel lisada 10 senti saatekuluks.

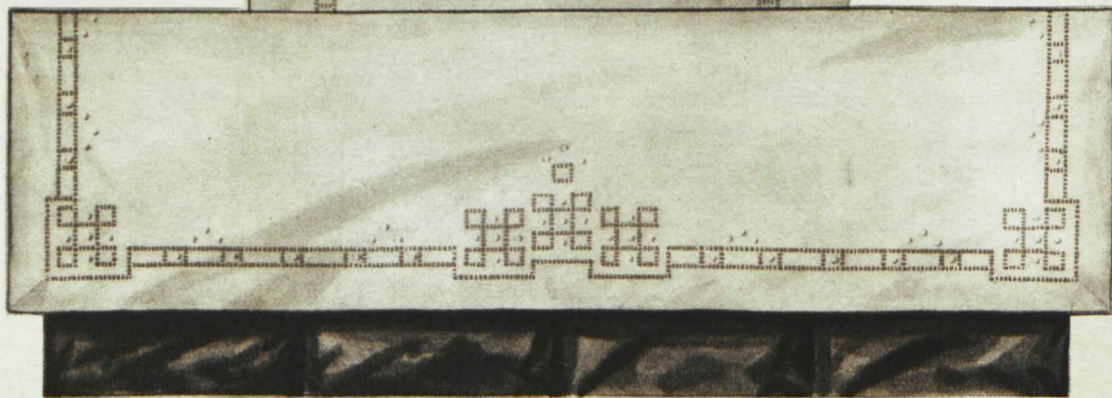
Kootud talvepüksid 1-2-a. lapsele.

Püksid on kootud valgest või värvilisest villasest lõngast antud lõigete järgi. Alatakse ülemise äärega 1 s parem-, teine pahempidi ja süs edasi juuresoleva tööproovi järgi muustriliselt.

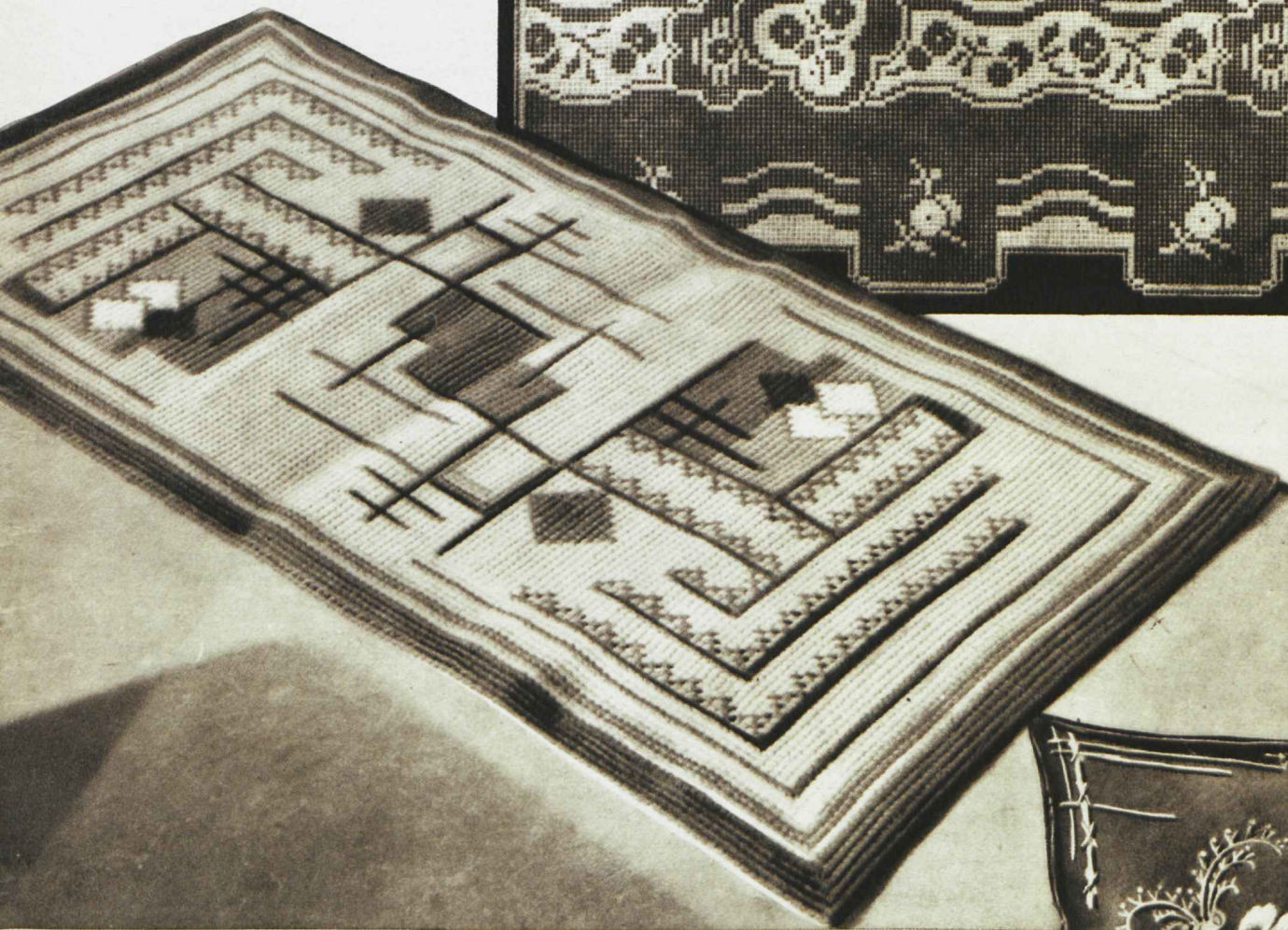
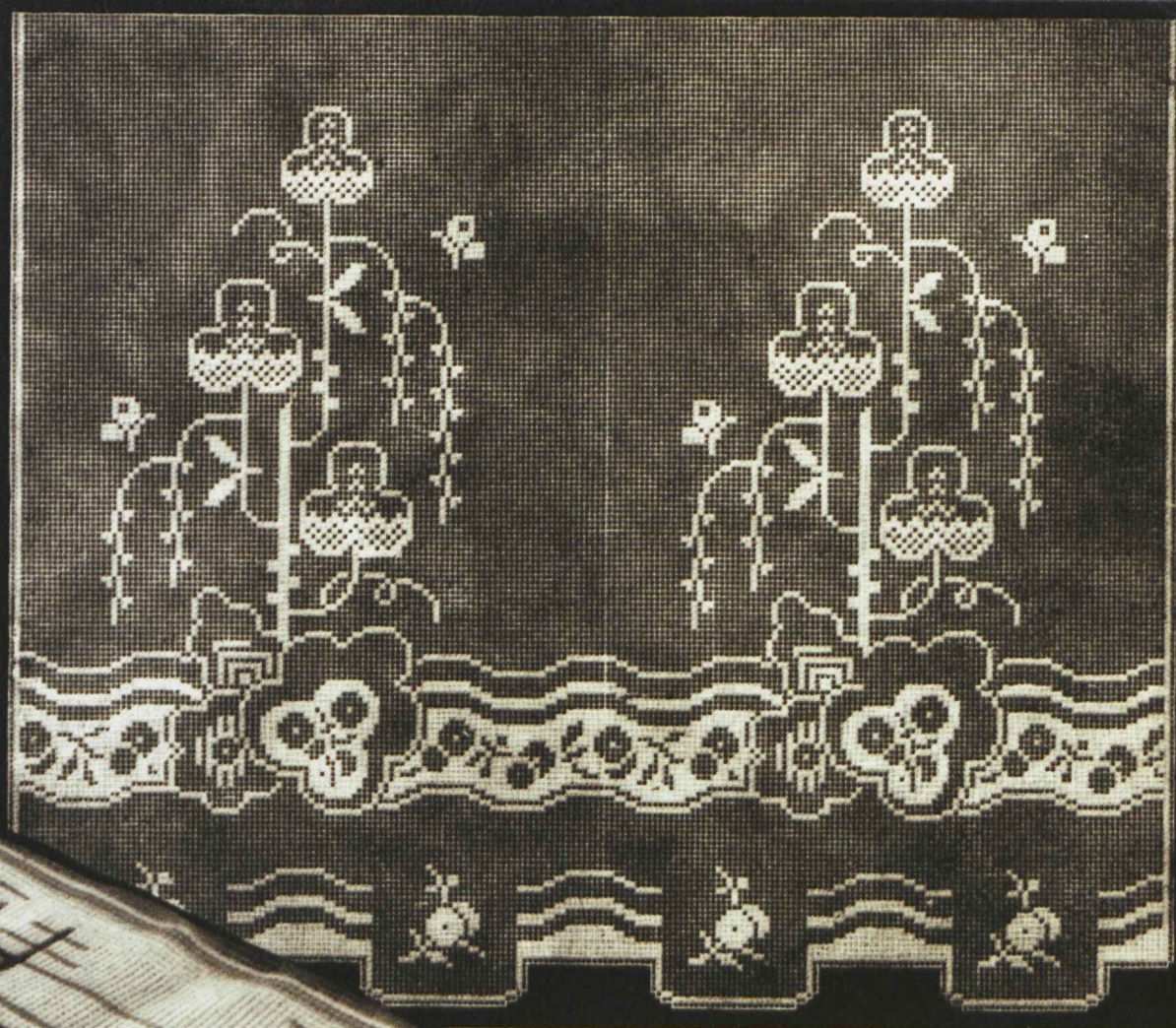
Nägus pilukaunistusega voodigarnituur.

Voodipesu on kaunistatud kitsa pilumustri ja madalpistes punktikestega. Pilt võib olla kaunis kitsas.

Väike ristpistes vaip.

Vaiba suuruseks on 169×99 ruutu. Ömmelda juterüdele vaiba- või käsitöö-lõngadega. Värvid villatööstus „Ekstra“ värvikaardi järgi: 1 punakas pruun, 2 tumesinine, 3 helesinine ja 4 pruunikas beež. Ömblemisel tuleb silmas pidada, et töö toimuks kogu aeg nii üht kui teist pidi alati ühes sihis, kuna sihti vahetades töö oma nägususes palju kaotab. Muster ja värvi numbrid asuvad muustrilehel.

Moodne heegeldatud või filee-aknaeesriie.

Antud mustrit võib otstest pikendada kuni saame sobiva laiuse eesriidele. Kui võtta augu suuruseks 7 mm, siis saame eesriide laiuseks 152 sm. Heegelduse korral võtta niit nr. 20. Muster muustrilehel.

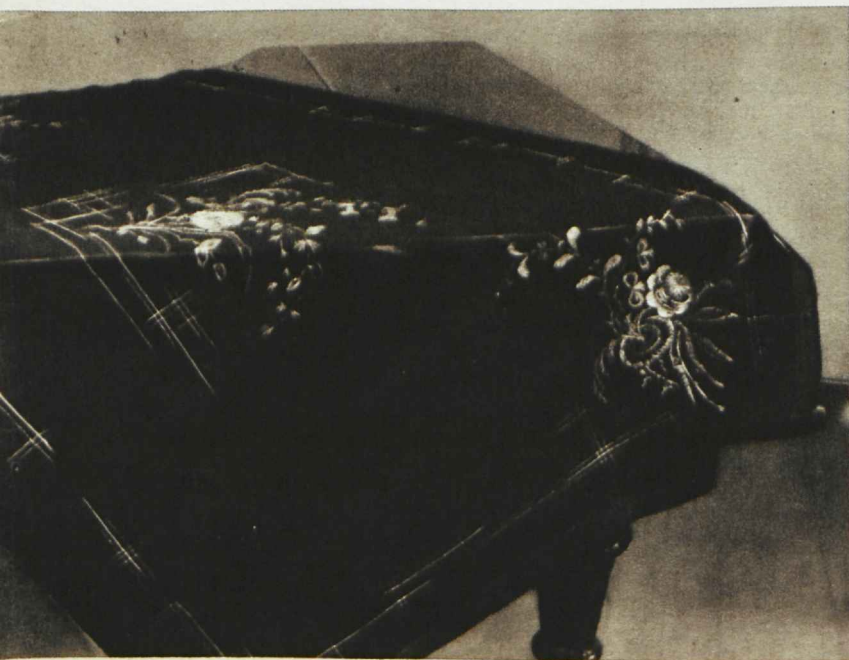

Tikitud sohvapadi.

Padi on töötatud samale materjalile ja samades värvides nagu klaverilina. Suuruseks on 55×60 sm. Muster on linaga ühine.

Tikitud klaverilina.

Lina suuruseks on 120×195 sm ja materjaliks must siid, kuhu tikitud dekoratiivne mitmevärviline lillemuster. Tikkida lame-, side- ja varspistes siid- või pärllõngaga. Värvideks on enamasti pastelltoonid: helesinine, kollane, leheroheline, sinakasroheline, lõheroosa ja hallroheline. Muster muustrilehel.

Enn Kippeli ja Edg. V. Saksa romaanide valgustusel

Ajalooliste romaanide usaldatavamaks ja õpetlikumaks küljeks jääb ikkagi nende kultuurajalooline sisund — mineviku olude, eluviiside, kommete ja vaadete kujutus. Just selle tõttu on meil viimasel ajal tõusnud elav huvi ajaloolise ilukirjanduse vastu. Sellest tahetakse tundma õppida oma maa ja rahva endist elu ning andestatakse teoste nende õpetlikkuse pärast küllaltki kunstilisi puudusi.

Kui õige vanu perioode, nimelt eestlaste iseseisvusaega kujutavad romaanid peavad esialgse andmetenappuse tõttu jääma oludekirjelduses hõredaiks või teadmisi asendama kujuteldavaga (ka seda võib teha õnnelikult), siis hilisemaist ajajärgest suudetakse arvukamate kirjalikkude allikate ja sagedamini säilinud asitõendiste varal anda juba tihedamaid ning tõepäraseid pilte. Nii on A. Mälgu „Surnud majades“ Põhjasõja-aegne eesti talupojaelu ja ka rootsi väerahva olustik kohati üsna üksikasjalikult välja maalitud. Kõige terviklikuma ja ühtlasi elavama ajaloopildi meie kirjanduses saab aga rootsiaja alguse Tallinnast — kahe pealkirjas nimetatud samaainelise romaani järgi. Muidugi võib öelda, et kes loeb läbi 16. sajandil elanud Pühavaimu kiriku pastori Balthasar Russowi „Liivimaa kroonika“ ja päälegi teeb jalutuskaigu praeguse Tallinna keskaegsemate mälestiste vaatluseks, see kaldub ise nägemusisse selle uhke linna minevikust. Meie harilikult ei vaatle küll eestlaste maale rajatud vanade saksa linnade minevikku oma ajaloon — kuid kas ei ole siiski just Tallinna puhul ilmne, et selle linna omaaegne elulaad ning elujõud kestab praegugi ja samuti tulevikus, et sääraseil tugevail tsivilisatsioonikeskustel on oma vitaalne vaim, mis ajamuutustega kohanedes püsib üldiselt ometi samana, koguni läbi valitsevate rahvaste vahetuse? Säärast romantilist kujutelmata tahaks endale vähemalt lubada, eriti kui arvestada, et selle põlise kodanikelinna vaim ei olnud oma paremail aegadel kaugeltki antipaadne. Võrreldes orduga ja muude maavalitsejatega olid just suuremad õige iseseisvad hansalinnad see võim, mis vähegi kaitses eestlasist pärisrahvast — ja muidugi mõjutas neid väga mitmeti. Lõppeks, mis tähtsaim, käsitleme oma maa ajalugu praegu ikkagi nii, et näiteks eesti kunstiajaloo mõiste alla kuulub ka siin maal muulasist loodud kunstiline kultuur — ehitisist kuni käsitööni.

E. Kippeli ja E. V. Saksa romaanidest näeb kõigepealt, et vanas Tallinnas oli kõigutamatuks peremeheks kodanikkond. Aadel, kelle asupaigaks oli Toompea, ei tohtinud all-linnas isegi omandada maju — ehk siis nende kinnistamise teel mõne kodaniku nimele. E. V. Saksa „Hannibali rahvas“ leidub lõik, mis kirjeldab Toompea suuremat nägusust ja puhtust võrreldes all-linnaga. „Siin polnud tänavad kitsad ja pimedad, seinääred räpased ning niiskusest leemetavad. Päike sädeles aadlike ja Rootsi sõjaväe juhtkonna majade akendel...“ Igatahes on selge, et kodanikkude-Tallinnas elati oma esisadelt päritud toekuses keset väga ebahügieenilist ja meie mõistete järgi otse metsikut korraldamatust. Võib kujutella tänavate seisukorda, kui arvestada, et neid koristati ainult laupäeviti ja et seejuures igapäev hulkusid läbi linna kodanikkude veiste- ja pudulostekarjad (sarvloomi üksi aeti igal hommikul läbi Karjavärava linna karjamaale üle 300 pea). Kõik „vähemsoolvavad“ jätised niikui pilluti tänavale, nagu mujalgi tolleaaja linnades; eriliseks sisseadeks olid igas majas „profatid“ ehk roojakastid, millega hais teinud suviti elu linnas peaaegu võimatuks. Kippeli järgi olnud isegi Toompea välismüürid määratud haisevate jugadega kloakidest.

Selle vastandiks võib märkida lõhnadekultuuri alalt, et vähemalt kõrgaadlikud ja ka mõned suurgildi kaupmehe-emandad tarvitasid „roosilõhna“-õli (samuti muidugi Ivo Schenkenbergi romantiline armsast Kippeli romaanis). Tõhusam pääsetee suvisest leitsakuist oli aga see, et jõukamad kodanikud elasid soojemal ajal väljaspool linnamüüre oma suvimagades. Seal oli neil rajatud lilleaedu, tiike jne.; linnavärvade lähedal leidis ka avalikke või pool-avalikke ilustatud kohti, nimetustega nagu „Roosiaed“ (Rannavärava aed), „Kilbipealne“ (Viru- ja Karjavärava ümbruses). Kippeli teoses esineb aed ka südalinna õues — sirelitega, kirssidega, päklikpõõsastega ja lehtlaga.

Kogu oma räpasuse juures pidi tolleaegne Tallinn siiski pakkuma ka väga koondatud ning mõjuvat „fassaadi“. Linna

tohutud ringmüürid oma 28 suure torniga ja võimas-lihtsa Toompea lossiga võisid juba üksi hämmastada. Tol ajal olid olemas juba kõik praegused südalinna luteriusu kirikud enamvähem nüüdsel kujul oma tornidega (samuti raekoda) ja lisaks veel Mikkli kirik. Majad olid valdavas enamikus kahe- ja kolmekordsed („elulised“), kivist, katustega kas laudadest, kildkivist, õlgedest või (Saksa järgi) ka punaseist põletatud katusekividest. Sääraste kitsaste, otsaga tänavale suunatud ja teravaviiluliste majade tüüpi, mille isearasused on tingitud ruumipuudusest linnamüüride vahel, näeb veel praegugi siin-seal (näiteks Laial tänaval kaks kõrvuti). Neid iseloomustavad ka väikesed, korrapäratult asetatud aknad ja puudumatu plokivinna-palk üleval viilu all, mille abil tõsteti kaupu ja tagavarand üles pööningu-aitadesse. Kippeli järgi näib, et köetavad olid enamasti vaid alumised korrad, kuna ülemisesse tubadesse pääses soojus läbi aukude põrandas.

Võrreldes õige lihtsate ja kitsaruumiliste kodanikemajadega, olid avaramad ja uhkemini sisustatud gildide majad, mis mängisid väga suurt osa kodanikkonna elus. Siin pidutseti võlvitud sammassaalides, söödi hõbenõudest, jne. Kui kodus meistri ja ta sellide ühislauas tohiti pärast leent liha kallale asuda alles vastava määrguande — „lihalöögi“ — järele, siis gildiruumides peetavil pidustusil (siin toimusid muide ka kõigi gildiliikmete varru- ning pulmasöömingud ja -joomingud) käis kõik üsna laias kaares. Siinsete söömingute menüü on mõlemal autoril toodud sama ajaloolise allika järgi ja sisaldab: 1. soolaliha, karupraad ja pajaküpsis; 2. seapraad reinveiniga; 3. suitsusink ja loomaliha; 4. keedetud riis mandlitega; 5. juusturoog võiga. Kummatagi tuli kogu seda küllust serveerida ühe liuaga kas kolme või koguni kuue inimese kohta. Ja joomingu ajaks (kus lahkusid raeliikmed — „raatmanid“ —, et peolised tunneksid end vabamalt) koristati hõbenõud ning asendati tinast kannudega, et vältimatute löömingute tuhinas ei purustataks hinnalisi asju. Kui põrandad juba olid muutunud libedaks mahasattunud jookidest, siis neile raputati heinu, et saadaks tantsida pasunamuusika järgi. Tantsima pidi kombekalt — vastasel korral ähvardas rahatrahv. Pruutpaarile puistati aga nende „ametliku“ tantsu ajal lilli.

Enn Kippel kirjeldab väga üksikasjaliselt säärasele pidustusele kokkutulnud kodanikkudaamide riietust ja ehteid. „Seal ei kantud mitte ainult lihtsat siidi ja komlotti, vaid oli näha ka palju sametit ja läikivat atlassi.“ Jõukamad emandad uhkeldasid voodritega ja äärististega leopardi-, kärbi- ja nirkinahad, alamad aga rebaste ja ilvestega. Võis näha sooblinahast mütse ja lehvikuid, kaetud toredate arabeskidega. Tüdrukuid olid kaela ümber valged voldilised kraed; rosettakraesid kandsid juba 16. sajandi lõpupoolel ka mehed. Väga rohkesti kandsid tolleaaja meistrite-emandad hõbedast, kullast või ülekullatud ehteid — kaelakeid, sõrmuseid kividega, käsitaskuid, nõõpe, nõõre, pärlipaelu, mantliplaate ja pandlaid. Seda kõike demonstreeriti juba Väikese ehk Kanuti gildi, s. t. käsitöölise tsunftide „ametiühingu“ pidudel. Kuld- ja hõbeehteist on ainult kaupmeeste Suurde Gildi kuuluvate kodanike emandad tohtinud kanda kuni kahe loodi raskusi üksikuina; „et aga kuldsepad pidasid endid samaväärseiks Suure Gildi vendadega ning nõudsid eneste vastuvõtmist sellesse seisusse, siis käskisid nad ka oma emandail kanda kaheloodilisi ehteid, mille tõttu kestis Tallinnas alaltine tüli ning riid.“ Pealegi selgitab Kippel vana kroonika-kirjutaja moraalil vaatekohalt uhkeldamise põhjust: „Riietumisel ei peetud nüüd enam seisusest kinni, vaid igaüks ehtis ennast nii, nagu ta tahtis ning jõudis, milline hull lugu võis ainult seetõttu sündida, et pikk sõda oli muutnud inimesed väris metsikuks.“ Tõelisemaks teguriks küllap oli siin vanade pisiseisuse-vahede iganemine ja renessansi-aegne tahe näidata oma rikkust ning võimeid. Kippel ütleb: „Kui kelgi oleks olnud käes see kuld ja hõbe, millega sel pulmapeol kas või lihtkodaniku naine ja tütar olid ehitud, siis oleks ta sellega võinud pidada kaunist kauplust ning ennast koos naise ja lapsega parajal viisil elatada.“

Teatavas vastuolus uhkeldamise ja pidutsemise vaimuga näib olevat vana Tallinna kodanikuperekondade range seemine moraal. Vallalist ei saadud üldse lüüa meistriks. Kip-

pele romaanis on vana Schenkenberg, töökuse ja väarikuse kehastaja, väga vihane oma pojale Ivole ta armastuse pärast tundmatu markitanditütre vastu, kes pealegi loeb „paganlikke“ — antiikaegseid — raamatuid. On iseenesest mõistetav ja kombekas, kui kodanikkude lapsed enne abiellumist (koguni pärast kihlust) ei näe teineteist lähemalt; kõige eest hoolitsevad isad. Selle kõrval on samuti mõistetav, et kerge-meelsete majade külastamist ei loetud häbiasjaks ja et kahtlasi kõrtse ei pidanud mitte üksi väejuhatust, vaid ka naisistertslaste nunnaklooster!

Võrreldes kodanikkudega on Balthasar Russovi ja ta teost kasutanud autorite järgi hoopis riivatumat elu elanud Tallinna ja ümberkaudse maa aadlikud. Oma orduaegseid traditsioone on nad jätkanud sõjaohuski, küttides naisi, korraldades piiripidamatuid perekonnapidustusi ja haarates pise-magi tüliküsimuse korral mõõga järele. Kodanikud aga olvat omavahelisi pisemaid konflikte harilikult lahendanud rusikavõitlusega, kuna nad ei kannnud relvi alati kaasas.

Tallinna vana kodanikkonna sümpaatsemaks küljeks aga jääb nende mehine ja demokraatlik iseteadvus niihästi oma linna siseelu korraldamises kui ka vaenlase vastu väljaastumisel. Nende endi ehitatud monumentaalses linnas valitsetid neid kaks bürgermeistrit, nõukogu (raat ehk magistrat) ja gildidesse koondunud kutseteesindused. Kaasaegseid väiklusi korporatiivses elukorralduses aitas tasa teha ametlik heategevus: ka maarahvast sõjapõgenikkude eest püüdis linn jõudumööda hoolitseda omal kulul. Linnal oli salgake palgasõdureid ja oma pealik, kes õpetas ka kodanike kohustuslikku „kaitseliitu“. Piiramise korral oli mõnigi kingsepast või lihunikust torniülem paras mees omal kohal, ja väljatungidel oli raske taltsutada sellide ning tööpoiste julgust. Lõppeks peab märkima, et mõnigi Tallinna täiskodanik oli tol ajal eesti-nimeline, ja et Schenkenbergi salga talupojad tõusid linnas teatavasse lugupidamisse; nad omandasid koguni maju. Praeguselt vaatekohalt igatahes pole huvita jälgida kõiki neid meie maa keskuse minevikuseiku.

Õige toitumine iluduskuurina

Keharaviks ei jätku üksi kosmeetilistest vahenditest, vannidest, võimlemisest ja spordist. Terve ja töövõimelise keha säilitamiseks on oluline ka otstarbekohane toitumine. Terve keha on kummaline aparaat, mis võtab toidust vaid väärtuslikke aineid, mitte kõlblikke välja saates. Järelikut ei pruugi toitumisviisi üle väga kartlik olla, sest üldine toit sisaldab tähtsamaid kehale vajalikke toitaineid ning kõik muu võime rahulikult organismi enese hooleks jätta. Ka võib end rahulikult näljatundest ja isust juhtida lasta, mis terve keha toitmisel mõõduandvad on. Vaid häiritud tasakaalu puhul kaob isu. Ka siis omab keha selleks põhjusi, kuigi neid igakord pole selgesti märgata, kuna inimene ei ole veel suutnud tungida organismi sügavamatesse saladustesse.

Inimestel, kel päevatöö on reeglipäraselt jaotatud, korralduvad söögiajad ja toiduhulgad iseenesest. Keha vajab töötamiseks teatud hulga toitu ning söögiaegade korrapärasust. Terve, töötava inimese juures esineb vaevalt, et ta ebaõigelt toitub. Teisiti kujuneb olukord neil, kelle tööjaotus päevas on juhuslik, kes jaotavad tööaja soovide järgi või kes üldse midagi ei tee. Siin seisab oht keha hellitamisest, kuna õige toitumisviis on ühtlasi ka kasvatuseasi. Last tuleb selleks kasvatada, täiskasvanu peab end ise kasvatama. Väga palju inimesi kannatab liigsöömise all. Säärane ülitoomine ei ole üksi üleliigne ja kallis, vaid ta on ka kahjulik. Organism ei suuda tööga, millega teda koormatakse, toime tulla ning kasutamata jääkained koormavad elundeid kauem kui tarvilik. Suur osa üleliigsest toidust töötatakse ümber reservaineteks ning rasvapolster üha suureneb. Teatud hulk reservaineid peab muidugi olema. Tavalised liigsööjad on enamasti ka ühekülgsed sööjad.

Mitte iga paksusele-kalduv inimene ei ole liigsööja. Mõne juures tähendab juba seegi, kui nad vähe söövad. Teised kannatavad alatise näljatunde all, süües seetõttu ka alatiselt. Viimaste juures on enamasti tegemist saleda, liikuva tüübiga, kes sööb palju ja tugevasti, sealjuures aga ikkagi kõhnaks jäädes.

Siin võib õige toitlustamisviisiga tasakaalustavalt mõjuda. Mitte alati ei ilmne aga nähtav edu. Niikaua, kui püsib teadmine, et toitumisviis ei ole midagi olulist kahe silma vahele jäetud ning end hästi tuntakse, tuleb loobuda nälja- või nuumamiskuuridest. Viimaseid ärgu tehtagu

kunagi arsti nõusolekuta, kuna see on alati kahjulik. Ainult liigsöömise harjumusest võib end vabastada. Paastakuur, mis seisab kerges piiritlemises, osutub ühtlasi ka iluduskuuriks.

Milles seisab aga õige toitumine? Meil ei ole tarvis teada palju rasva, valku ja süsivesikuid päevas ühele inimesele tarvis läheb, palju kaloreid me peame päevas kehale andma. Selle jätame muretult teadlastele, vastava ala uurijatele. Selle asemel on meil teatud mõõdupuu näljatundes ja isus. Kuid me peame toitu võimalikult vaheldusrikkalt koostama. Peaosa meie toidust peavad moodustama kartul ja aedvilid ning ei tohi unustada ka toortoitu. Viimane peaks vähesel hulgal igapäev toidusedelil esinema. Viimase pidev tarvitamine värskendab verd ja närve, seega kogu keha. Seesmist muutust näitavad peagi õrn, valge nahk ja suurem töövõime.

Toortoidu tervislikku mõõtu, mida iga inimene kannatab, on raske esitada. Kes algusest peale ei liialda, vaid mõõdukalt algab, leiutab peagi hulga, mida magu on suuteline ümbertöötama. Tähtis on ka keedetud ja toore toidu tarvitamise reastus, kui keha peab saama neist suurimal määral kasu. On kindlaks tehtud, et toore puu- ja aedvilja toiteväärtust saab kõige paremini siis kasutada, kui neid tarvitatakse enne keedetud toite. Kui toortoitu süüakse alles lõpuks, siis jääb ta seedimata ning hakkab juba enne soolde jõudmist käärima, esile kutsudes mitmesuguseid maohäireid. Samal põhjusel tuleb valmistamata puu- ja aedvilja enne toorsalateid süüa, millised on valmistatud õliga või õlisisaldava kastmega.

Veel on tähtis: millises meeleolus süüakse. Kehaline ja vaimne häälolu on eelduseks toidu hästi kasutamisele ning viimane osutub kehale uueks jõuallikaks. Me teame kõik kogemusest, et ärritumine ja vihastumine häirivad mao tegevust, samuti kui ületöötamine vähendab söögiisu. Asjata ei soovitata vähemalt veerandtundi söömisele rahulikult ettevalmistada. Mil viisil seda tehakse, on ükskõik. Üks lamab selle aja, teine kasutab koduteed puhkamiseks, kolmas püüab end seesmiselt tööst vabastada.

Iluduskuur toitumise kaudu polegi muud, kui tagasipöörd lihtsale, tervislikule eluviisile, mis esmajoones kasuks tuleb meie kehale.

G. H.

Teadaanne meie ajakirja lugejatele!

Käesolevast numbrist alates saavad meie ajakirja tellijad kogu Eestis ajakirja

päeva võrra varem kätte

Üksikmüügile jõuab ajakiri aga päev hiljem ♦ See ümberkorraldus on tingitud tehnilistest asjaoludest ja mõeldud soodustuseks meie tellijaskonnale

Mareti tellimisi võtavad vastu kõik postlasutised. Samuti võib ka tellida otse meie talitusest, raha sisse makstes meie posti jooksvale arvele nr. 2201

Talitus

All:
Nägus pealelõunakleit südist või villasest. Huvitava kaunistuse lisavad kitsad nõõrvoldid ning kaela ümber ja ees olevad valged plisseerüüsid. Vöö, samuti pandla aset täitvad rõngad valmistada kleidi materjalist ja läikivast südist või lakkpaelast.

Moodne kleit tumesinisest valgete triipudega südist. Krae ja eesrippuv tükk on plisseeritud. Kinnis on kleidil taga.

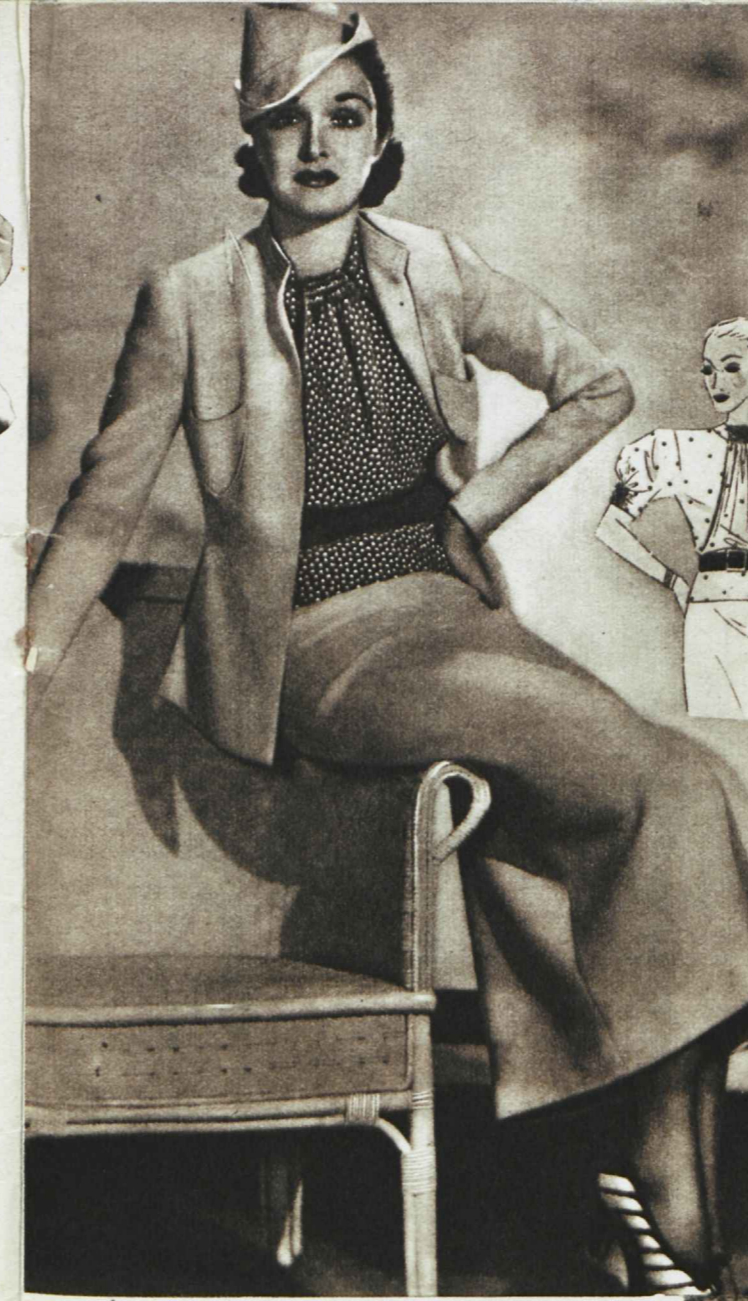

Vasakul:
Huvitav ansambel, mis koosneb musta-valget triibulisest kleidist ja mustast jakist. Selline moodus on leidnud haruldaselt suure poolehoidu praegusel sügis-suve hooajal. Kleit on praegusel juhul kaela juures väga kõrgele ulatav, nii et täidab ühtlasi ka sulli aset. Kaunistuseks suured nõõbid.

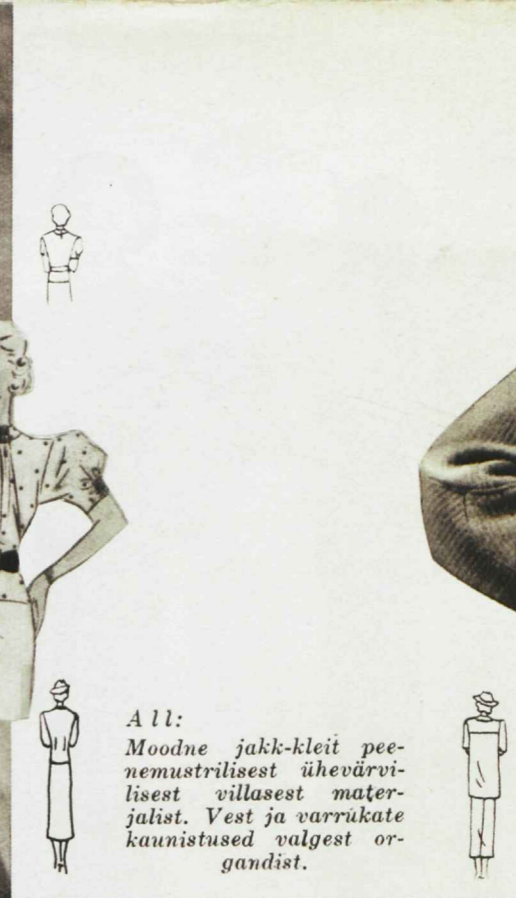
Elegantne pealelõuna-kleit mustast matt-südist. Suurepärase efekti loovad kuldamee-krae ja lõhestuste vooderdised. Pandlaks sama materjaliga ületõmmatud papprõngas.

All:
Kleit mustast villasest juurdekuulva raudulise jakiga. Kleit ise on äärmiselt lihtsa tegumoega, nagu ikka sellistel juhtudel, kus kirju jakk kaunistab ühevärvilist kleiti.

Lihtne kostüüm helehallist paksemast villasest riidest. Pluus tumedavärviline. Näiteks mustal, tumesinisel või punasel põhjal valged punktid. Lõiked I lõikelehel.

All:
Pealelõunakomplee hiinalikus stiilis. Tumedavärvilist kleiti kaunistab suurepäraselt lille-mustrilisest südist jakk, mis lõikelt ees lühike ja tagant kaares pikeneb.

All:
Moodne jakk-kleit peenemustrilisest ühevärvilisest villasest materjalist. Vest ja varrukate kaunistused valgest organdist.

Paremäl:
Moodne sportlik sügismantel paksum villasest segavärvi materjalist.

Sügiskomplee, mis koosneb seelikust, pikast jakist ja eest-nõõbitavast peeneruudulisest vest-pluusist.

368

369

370

371

372

373

374

368. Sügiskostüüm paksust peenemustrilisest villasest materjalist. Kraeks karusnahk.
 369. Nägusalõikeline kostüüm musta-halli kirjust tweedist.
 370. Moodne raglanlõikeline sügismantel punakaspruunist villasest, angoora-toppidega.
 371. Elegantne sügiskostüüm suure karakulkraega.
 372. Lihtne nägus mantel ühevärvilisest siledapinnalisest materjalist. Ees kaunistavad nööpideread.

373. Segavärvi materjalist sügismantel.
 374. Sportlik mantel pruuni-halli diagonaalriidest, mille juurde kantakse rohelist kübarat ja salli.
 375. Huvitava tegumoega kleit meresinisest siidist või õhemast villasest. Plusiosia peenelt nõörvolditud või plisseeritud. Ees mingisugune metall- või luuilustus, millise võib ka ära jätta ja ette nurkadele ilusad nööbid ömmelda.

375

376

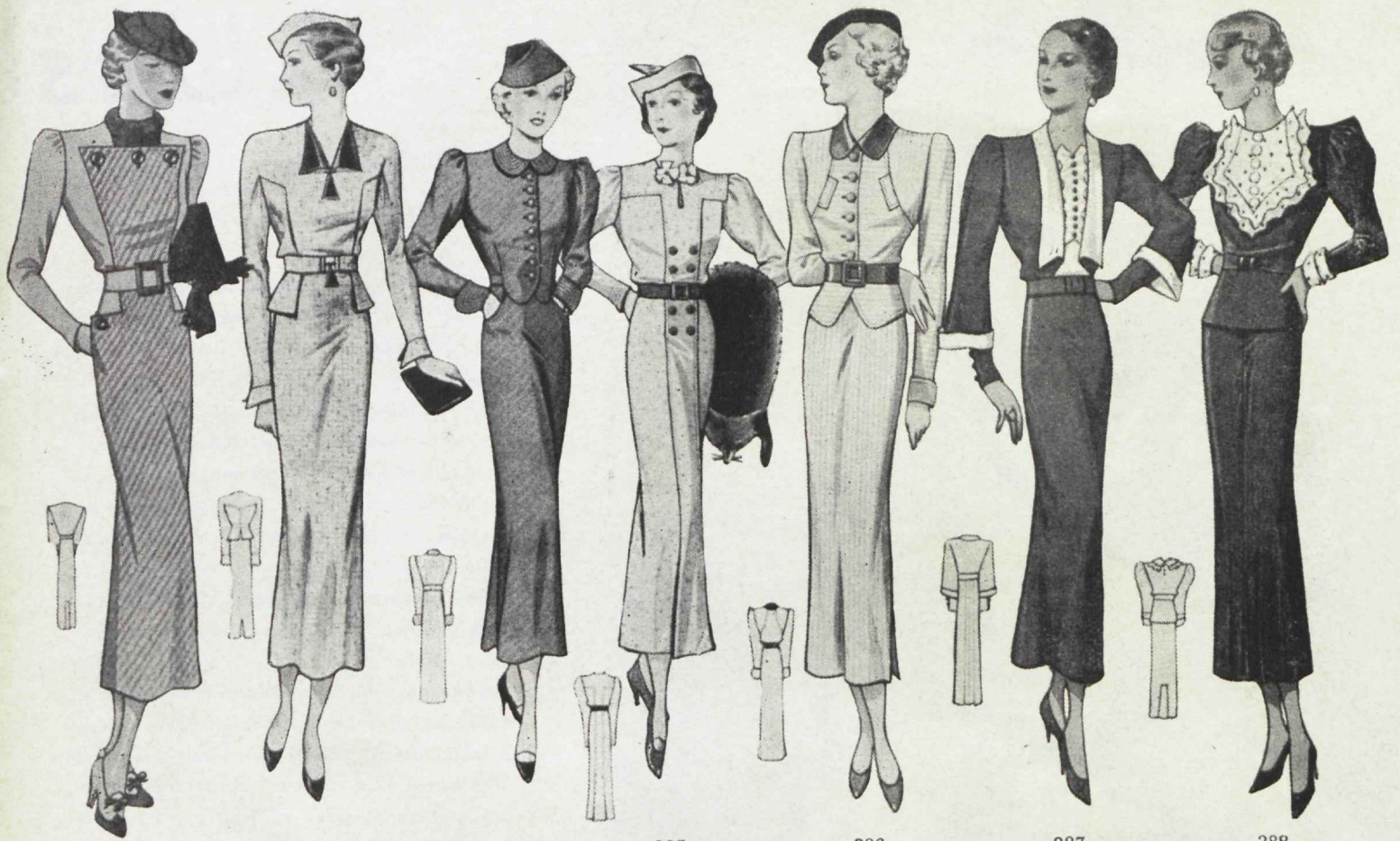
377

378

379

380

381

382

383

384

385

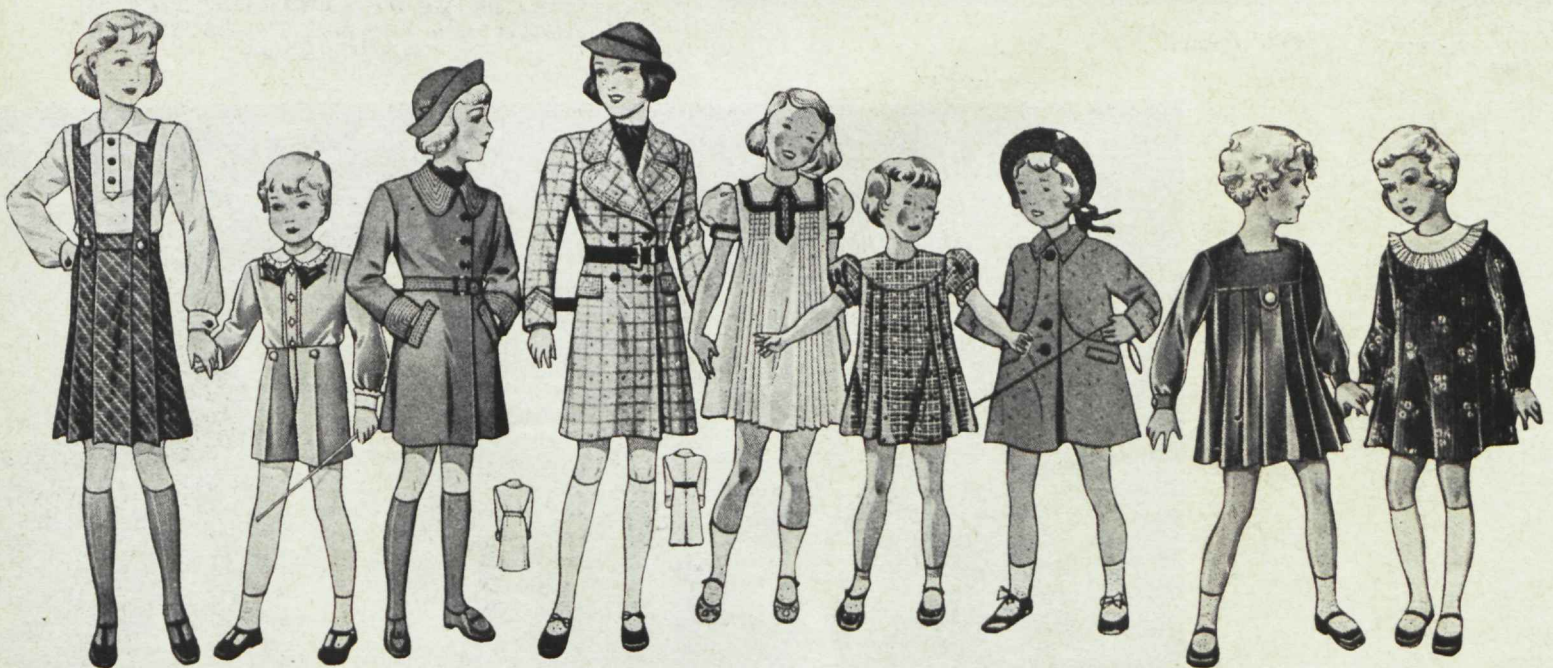
386

387

388

376. Kleit punktilisest siidist. Kaelusel olev volt-rüüš valgest glas-batistist.
377. Nägus kleit kreppsataänist. Vöö ja kaelusel kaunistused pärlidest või ilusatest ümmargustest nõõpidest.
378. Moodne kleit mustast või tumesinisest siidist. Õlal kunstlill.
379. Kleit mustast villasest bolerojakikesega. Pluusiosa läikega siidist. Jakikese reväärid ja vöö on tepitud.
380. Moodne kleit villasest diagonaalriidest. Esiosa, krae ja kätised sametist. Lõige II lõikelehel.
381. Nägus kleit villasest või matt-siidist. Krae ja seos ees kas sametist või läikega siidist.
382. Kleit kahest riidest. Mood sobib vana kleidi moderniseerimiseks.
383. Kleit tweedist. Krae ja kätiste vooder tumedast siidist.
384. Moodne kleit kerge diagonaalmustriga tumesinisest villasest. Krae ja kätised tepitud. Ees väikesed ümmargused nõõbid.

385. Meeldiv lihtsa tegumoega kleit. Kaunistuseks tume vöö ja nõõbid.
386. Huvitav kleit peenetriibulisest materjalist. Seelik on alt mõlemalt küljelt lõhestatud.
387. Elegantne pealelõunakleit tumeviolettsest matt-siidist, villasest või sametist. Garnituurid valgest hiinakrepist.
388. Kleit pruunist peenetriibulisest villasest. Žaboo ja kätised valgest pruunipunktilisest siidist.
389. Pluus ja seelik suuremale tütarlapsele.
390. Ülikond poisile.
- 391—392. Kaks sügismantlit tütarlastele.
- 393—394. Kaks nägusat kleidimoodu tütarlastele.
395. Uudislõikeline tütarlapsemantel. Lõige III lõikelehel.
396. Volditud tütarlapsekleit.
397. Nägus kleit muustrilisest pesusametist.

389

390

391

392

393

394

395

396

397

Willy Fritsch.

Uusi

Willy

Willi Birgel on nüüd lõplikult Mannheimeri National-teatrist Berliini üle kolunud, kus me teda ta uues majas külastasime.

Peidetult asub valge maja Grünewaldi tumedate kuuskede keskel Königssee ääres. Kaugele maha jääb suurlinna lärm.

Kohtumisel Willi Birgeliga suundub vestlus kunsti tähtsamale küsimusile. Willi Birgel on suutnud oma kujudele anda süürist sugestiivset tihedust, mis teda lühikese aja jooksul on teinud tusedaks jõuks filmi alal. Võibolla mõjub suuresti kaasa ka ta tulek kujutavast kunstist. Ta isa on kullasepp Kölnis. Kunstikäsitöö seisab järelikult näitleja hälli ääres ja saadab ta noorust. Ta osade jahedas kindluses on võibolla osa isa tuge-

FITA BENKHOFF ja WOLFGANG LIEBENEINER uues filmis „MA EI TUNNE SIND ENAM“.

MARIA von TASNADY ja THEODOR LOOS uues Ufa-filmis „LÖPPAKORD“.

filme.

Birgel.

vast peitlist, millega teeb vanal karikal korrigeerivaid jooni.

Enne Birgeli teatrisse minekut — alles palju aastaid hiljem tuli ta filmi —, oli ta kunstiakadeemias Düsseldorfis. Siis jättis ta joonistusesemed seisma ja eelistas kulissidetagust mingitopsi. Kuid tänapäevalgi on kujutav kunst muusika ja literatuuri kõrval ta armsaim vaheldus.

Ta eluruumid on täis ilusaid maale ja haruldasi eksootilisi tantsumaske, milliseid on kogutud armastuse ja suure oskusega.

Tund Willi Birgeliga on täiuslik. Lüga kiiresti möödub aeg. Kolm päeva on näitlejal veel puhkust, siis algab taas igapäevne töö ateljees.

N. R.

Stseen uuest Ufa-filmist „MEHED ENNE ABIELLUMIST“.

Willy Birgel.

IDA WÜST ja FRITZ KAMPERS uues Ufa-filmis „KERJUSLIÕPILANE“.

398

399

400

401

402

403-a

403

404

405

406

398. Nägus öösärk valgest või värvilisest materjalist. Lõige IV lõikelehel.

399. Nöörkaunistusega magamisülikond 5—7-a. poisile. Lõige V lõikelehel.

400. Pikkade varrukatega pitskaunistusega öösärk.

401. Särkpüks 4-a. tütarlapsele. Lõige VI lõikelehel.

402. Pitskaunistuse ja tikandiga särk ja püksid. Lõiked VII lõikelehel.

403—403a. Moodne revääridega öösärk. Võib valmistada pikkade ja lühikeste varrukatega. Viimatimainitute korral on sobiv valmistada ka samast materjalist jakike, mis asendab hommikukleiti.

404. Magamisülikond 4—6-a. poisile.

405. Pyjama pikkade varrukatega.

406. Hommikukleit ringpassiga, milline tikitud mitmevärviliste ringidega.

407. Kodukuub mehele. Lõige IX lõikelehel.

408. Pyjama mehele. Lõige X lõikelehel.

409. Sportsärk mehele 40 sm kaelamöödule. Lõige XI lõikelehel.

410. Komplekt pesu tütarlapsele.

411. Ilus kirjust kretongist öösärk tütarlapsele.

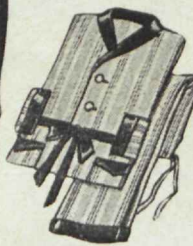
412. Pyjama 3—4-a. tütarlapsele. Lõige VIII lõikelehel.

413. Ühevärvilisest pesuriidest ruudulisega kaunistatud põll poisile.

414—415. Kaks lihtsat tütarlapsekleiti.

407

408

409

410

411

412

413

414

415

**Suurima valiku kõigist
hooaja riidekaupadest**

Müük
suurel ja väikesel arvul

LEIATE

KODUMAA VABRIKUTE RIIDEKAUPLUSEST

HERMAN RÕIVAS

TALLINNAS, ESTONIA PST. 11, TEL 304-80

Milliseid esemeid vajab vastsüündinu

Uue ilmakodaniku vastuvõtuks vajame mitmesuguseid esemeid. Kui palju neid keegi ema soovib valmistada, oleneb igaihe tahtest ja võimalustest. Tarbetu oleks siiski valmistada neid liiga palju, kuna laps kasvab kiiresti ja vajab jälle uusi riietusesemeid. Möödapääsematu on ka igapäevane pesupesemine. Anname järgnevalt vajalikke arve ja kirjeldusi tarvilikest esemest.

Pakse parh-mähkmeid — 12 tk., 80×80 sm. **Õhemaid**, harilikust õhukesest pesuriidest 80×80 sm suured, 12 tk.

12 kolmnurkset parh-mähet, või ka mitmekordset kolmnurkselt kokkupandud marlit.

2 tekki. Võib osta valmis-tekke, või valmistada boiflanellist, heegeldades ääred värvilise pärniidiga.

3 tekilina, milliste kaht külge võib äärestada pitsiga.

2 aluslina, voodi või vankri jaoks. Tükk õhukest kummiriit, teki kaitseks.

6 särgikest — valmistada kas batistist, mõnest õhemast pehmest pesuriidest, või tarvitatud pesust. Ömmelda käsitsi.

6 jakki — flanelist või paksemast trikoost. 2 heegeldatud jakki.

Mütsikesi võib valmistada batistist 4 tükki. Esialgu tarvitatakse neid mõni nädal, pärastpoole ainult peale vannitamist.

Nabavööid võiks olla 4 tk. Valmistada batistist 1 m pikad, 5—6 sm laiad. Üks ots lõigata kolmnurkseks, kuhu kinnitada paelakene sidumiseks. Vöö ääred palistada kitsalt käsitsi. Nabavööks võib tarvitada suure eduga ka nn. „Ideaalside“, mida võib osta rohukauplustest. On väga elastsed ja hästi-tarvitatavad. Alguses tarvitatakse mähkimiseks 20 sm lai ja 150 sm pikki vööid. Üks ots samuti kolmnurkne ja varustatud paelaga. Neid võiks valmistada 2 tükki. Viimaste aset võivad täita ka päris kitsad vööd, mida pärast saaks kasutada mähkmete kinnitamiseks.

Väljaviimiseks 1—2 heegeldatud mütsi.

Lõppeks võiks märkida seda, et kui särgike avaneb seljal, siis jakikinnis oleks ees, või vastupidiselt, et laps oleks kaetud. Vastasel juhul võiks laps osaliselt paljaks jääda.

Väikelapse võimlemisest

Väikelapse juures on tarvis aidata kaasa, et istumisel, seismisel või kõndimisel tema lihased muutuksid nende uute ülesannete jaoks tugevaks. Ta peab hästi sirgelt istuma, samuti sirgelt ja elastselt käima. Sellejuures areneb aegamööda köitmete- ja muskliaparaat, milline imelisel viisil alati kohaneb antud ülesannetele.

Väikesest neljajalgsest sirgelt-seisva inimlapseni on pikk samm. Me tahame teda aidates toetada. Harjumusel on, nagu teame kogemusest, suur jõud. Me võime väikesega mängides teha otstarbekohaseid ja kasulikke liigutusi.

Suure tähtsusega lapse arenemises on juba see, kuidas ta lamab, kuidas teda kantakse. Ta istub alles siis, kui ta selg on juba küllalt tugev, et hoida ülal väikest keha. Kui kergesti võib langeda istumisel ülakeha kaares ettepoole või kõikudes küljele!

Kui tähtis on lamamisel sirge alus, mis väikest keha toetab, teame kõik; me ei paiguta last enam sulepatjadesse, nagu meie vanaemad seda tegid. Ent laps ei pea lamama mitte ükski selili, vaid teda tuleb kaunis sageli ka kõhuli asetada, esmalt lühemat, hiljem kauemat aega. Lapsele meeldib säärane asend. Uudishimulikult tõstab ta pea, esmalt nõrgalt, hiljem energilisemalt ning lõpuks tõstab isegi väikese ülakeha sealjuures üles. Need liigutused on väga tähtsad ja kasulikud lapse arenemiseks, mis pärast peame teda selleks veel enam õhutama. Säärastelt hakkab laps ise „võimlema“, end liigutama, kusjuures me võime kaasa aidata ja teadlikult seda liigutamistungi juhtida, mängides lihaseid tugevdada.

Et saada õiget arusaamist sääraste varajaste harjutuste tähtsusest, vaatleme lähemalt suuremaid, koolilapsi, eriti nende seisakut. Kas ei istu nad väga sageli ettepoole kum-

mardunult, selg kaarena tahapoole ümmardatud? Kui kergesti ei muutu niisugune kokkusurutud seisak harjumuseks! Palju koolilapsi omab säärast halva seisaku, sageli veel enamgi: täieliku ümmarselja ja küljele kõverdunud lülisamba. Need on nõrga seljaga, kelledel selja kumerdumise tõttu rinnakorvi lülisammas enam sirge ei ole. Kokkuvajunud rinnakorv takistab siseorganite, südame ja kopsude hääd ning vaba arenemist. Hingamine on puudulik.

Nähes, kui põhjapanev on sirgelt seismise kasvatus organismi arenemisele, tuleb sääraste ebameeldivate nähtuste kõrvaldamiseks nurgakivi panna juba imiku- ning väikelapse eas. Sellepärast varakult alata musklite tugevdamisega. Ent mitte valimatult: esmajoones tuleb neid muskligruppe arendada, millistele on sihitud järgmisel arenemisastmel uued, suuremad nõuded.

Mitte ükski seljalihased ei pea kasvama ja tegevuse läbi arenema, samuti osutuvad jalad sageli nõrgaks. On olemas lapsi ja täiskasvanuid lampjala, kompjala, nõrkade liigestega jne. Põia ilus elastne võlvitus, mis meie käigu vetruvaks ja kergeks teeb, osutub sageli lamedaks ja allalangenuks. Ka siin peab väiksema juures ettenägelikult toimima. Selleks teeme mängides mõne harjutuse jala- ja põiamusklite tugevdamiseks.

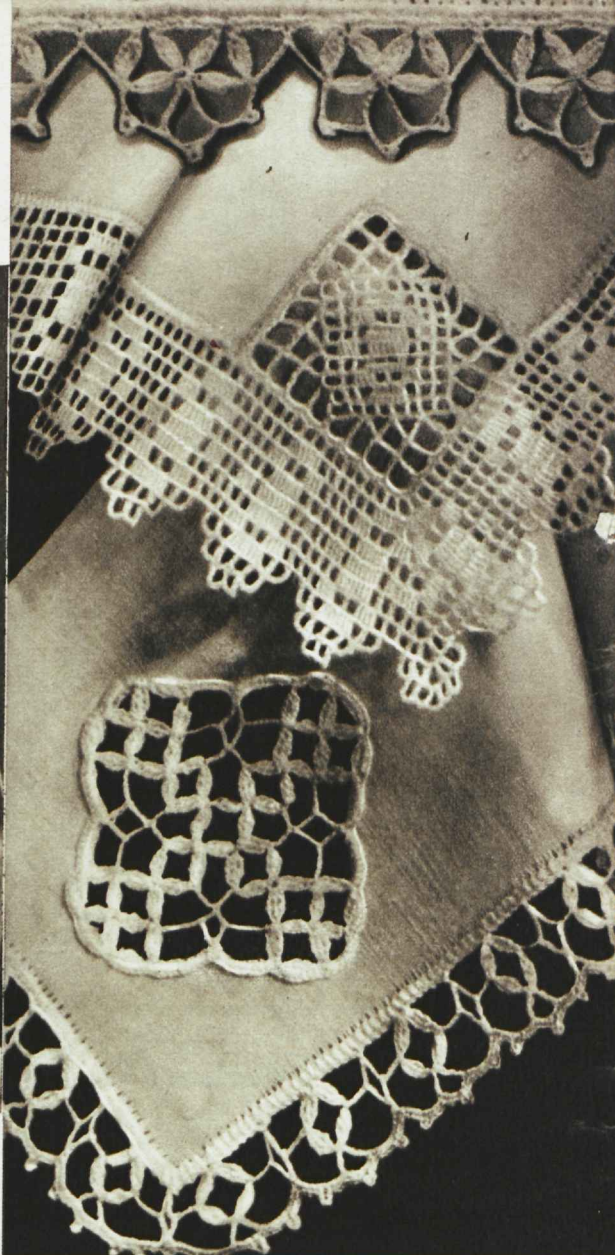
Enne harjutamistega alustamist on tarvis silmas pidada paar nõuet: tavaliselt mitte enne kolmandat kuni neljandat kuud alustada; haarata pehmelt jäsemetest, mitte liigeste kohalt; liigutusi teha aeglaselt ja rahulikult, mitte järsult, silmas pidades lihaseid, milliste jaoks harjutus määratud. Toimida täpselt eeskirjade järgi. Iga harjutust mitte üle viie korra järjest teha.

ANKUR

TIKKIMISLÕNG ON PARIM

Heegelpitsidega kaunistatud esemeid.

Ilus raglanlõikeline öösärk heegeldatud passega.

Materjal valge või värviline, heegelnüüt nr. 760. Kumbki õlaosa alatakse keskelt 28 õhusilmaga ja heegeldatakse muustrilehel antud mustri järgi. Kui õlaosad valmis, õmmeldakse sisse ja heegeldatakse kaelaavause äärestus. Seotakse siidnööriga. Heegelhauster muustrilehel.

Ülal: nügus heegelpits taskurütle või mujal äärestuseks.
Kesk: heegelmotiivi ja äärepitsiga taskurütt.
All: lihtsa aukäärestuse ja ihusa nurgaga taskurütt.

Ülal: kitsas pits taskurüti äärestuseks.
Kesk: laia heegelpitsi ja nurgamotiiviga kaunistatud taskurütt. Muster muustrilehel.
All: nurgamotiivi ja äärepitsiga taskurütt.

Kaks heegelpitsiga kaunistatud linakest.

Vasakul: pits heegeldada juuresoleva proovi järgi. Esiteks klappikesed, siis ülemine ja alumine osa pikutisihis külge.

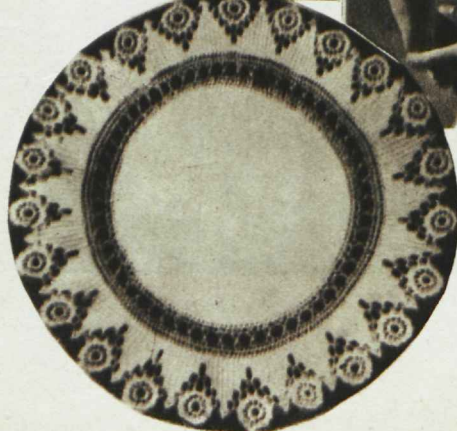
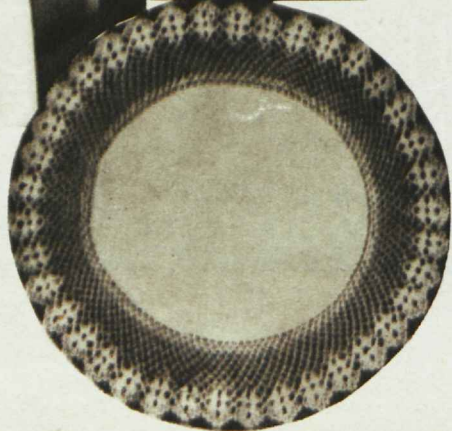

Paremal: keskmine paksosa heegeldatakse ristisihis, siis ülemine osa pikutisihis. Siis heegeldatakse tärnid eraldi valmis ja kinnitatakse heegeldades sakkide vahele, nagu proovil näha

Õiemustrilise heegelpitsiga öösärk.

Kaelakaunistusele tehakse 26 õit muustrilehel antud mustri järgi, alates keskelt 15 õhusilmaga. Äärde heegeldatakse 3 rida kinnissilmi. Varrukale tuleb 14 õit. Heegeldatud passe õmmelda väljalõikamata kaelusele, pärast lõigata ja särgi küljed kokku õmmelda.

Ruudumustrilise pitsiga öösärk.

Passe heegeldatakse antud mustri järgi. Alatakse S tähega märgitud reaga, üles luues 47 õhusilma tagumise passe jaoks. Muster ja selgitus muustrilehel.

Riie vajab hoolitsemist

Riietume meeleldi liibuvasse sametisse, milline tänapäeval on taas muutunud peoriietuse eelistatuimaks materjaliks. Aga kui tahetakse ilusast riidest kaua rõõmu tunda, siis on tarvis tema eest ka hoolitseda.

Ei aita, kui kleiti pärast kandmist ainult veidi tuulutatakse ja siis riidepuul kappi riputatakse. Teda on tarvis palju enam raputada ja tolm kleidiriidest sametitükiga hõõrudes eemaldada. Ka vajutatud kohti, mis tavaliselt visad kaduma, saab kergesti kõrvaldada. Kui neid on vähemal määral, siis teha vasem külj niiskeks ning triikida vastavat kohta õhus hõljutades, s. t. üks hoiab riiet ja teine libistab mitte väga kuumale rauaga üle niiske koha. Aur ajab kiud jälle üles. Lisaks harjata seda kohta kõva harjaga vastukarva. Suuremaid vajutuskohti hoida vasema küljega veeauru kohal. Või asetada riie laual suuremale pehmele alusele, enne seda veekastrul keema panna ning viimase toru sisse viia sobiv kummivoolik. Vooliku otsa liigutada vajutuskoha paremal küljel nii kaua edasi-tagasi, kuni ta hästi läbiaurutatud on ja kiud püsti tõusevad. Samet peab veidi kuivama, ent parajal määdul ka veel niiske olema, kui teda vastukarva harjatakse. Üsna vähe määratud sametit puhastada kuiva, käesoojuseni kuumutatud kleeidiga. Seda nii kaua korrata, kuni kleeid jäävad puhtaks. Halliks-muutunud kohti mustal sametil hõõruda päripidi kergelt petrooleumiga niisutatud lapiga ning harjata. Meie vanemad värskendasid niisuguseid kohti läbilõigatud sibulaga, vahend, millel alati soovitud tulemusi. Igatahes peab sibulaga puhastatud kleit rippuma mõni aeg õhu käes, et sibula lõhn kaoks.

Et sameti- ja ka siidkleitide õmblusi siledamaks teha, on tarvis vaid suurte kääride nūri ots soendada ning sellega tugevasti — kuid jällegi õhus — suruda vasakult poolt piki õmblust. See läheb kiiremini ja on kindlam, kui triikraua otsaga.

Veidi võidunud velvetkleite on kahju kohe pesta. Sellepärast katsuda esialgu määratud kohti hõõruda põletatud magneesiumiga.

Kas teab enamik siidkleitide kandjaid, et neid ei tohi kunagi harjata, vaid ainult lapiga hõõruda ning et kortsusid ja volte ainult läbi siidpaberi välja- ja sissetriikida võib? Plekke võib ainult riide kiu sihis hõõruda. See on maksev eriti crepe-de-chine kohta, mis vastupidisel käsitamisel õhukeste kohtade ilmumiseks kätte maksab!

Väga pidulikud ja veetlevad on kallid, metalliga läbikoetud riided. Kahjuks on nad üldiselt valguse ja päikese vastu väga tundelised, samuti transpiratsiooni vastu. Juba pärast mõnda korda kandmist tuleb ette, et metallkiud värvi ja läike kaotavad. Kõige paremini hoidutakse sellest nähtusest, kui tehakse kergest batistist vooder kaelaväljalõikele ja õlapaeltele. Pärast tõmbetuules õhutamist brokaat- või mõni teine metalliga läbikoetud kleit mähkida musta siidpaberisse või kergesse halli riidesse ja riputada üles.

On kuldriided muutunud punakaks, hõberiiDED rohekaks või koguni mustaks, siis ei ole siin palju abi. Nõrga salmiaagiveega niisutatud pehme harjaga hõõrumine toob tuhmunud läike lühikeseks ajaks küll tagasi, kuid uena ei tundu riie enam kunagi.

Kuldpitse ja hõbepitse käsitada samuti. Ka võib neid eetriga hõõruda (tuleohtlik!). Mõnikord õnnestub katse värske, väljapressitud sidrunimahlagaga. Pärast seda aga väga põhjalikult loputada. See on metallriide koostisest. Igal juhul ei tohi pitsid, mis nii või teisel viisil puhastatud, õhu käes kuivada. Neid tuleb räti vahel välja suruda ning läbi rätiku, soovitatav tumeda villase räti all, triikida. Ei ole niisugust käepärast, siis linane rätik enne tarvitamist hästi loputada kuumale keeva veega, eemaldades nii iga seebi- või koguni klooriosakese.

Veel raskem on värskendada litritega riideid. Ei ole muud teist vahendit, kui neid hõõruda puhtasse alkoholi kastetud linase lapiga või väikese harjaga ning kohe kuivatada. Ainult väga hääd litrid saavutavad pärast sellist käsitamist jälle läike.

On valged brokaatkingad muutunud inetuks, siis tasub nende värvimine, — mida ise teha võib — külmavee-värviga. Valida soovivat tooni, sest ainult riie värvub, kuna metallikiud, kui mitte esialgses toonis, siis ikkagi metalliselt jäävad läikivaks.

Pärilmurit võib ainult vees tehtud valge pudruga puhastada. Seep ning teised puhastusvahendid muudavad ta tumiks. Esemeid hõõruda üsna õhukeselt puhta tärpentiniga — mitte aseainega — või $\frac{2}{3}$ vesinikülhapendist ja $\frac{1}{2}$ veest tehtud lahuga ning päikese kätte asetada. Nii muutuvad nad ilusaks heledaks. Hästi kuivaks hõõruda, kuni läige ilmub.

Veel paar sõna plekkide suhtes. Enamasti on need kohvi- ja likööriplekid. Kohviplekke kohe, ning nii tugevasti kui võimalik, välja suruda. Hõõrumine või veega pesemine on keelatud. Plekid hiljem kodus sisse määrada vee ja glütseriini seguga, halvematel juhtudel ainult glütseriini pehmeks teha. Mõne aja pärast välja suruda ning leige veega pesta, siis võimalikult surutult kuivatada ja pahemalt poolt triikida. Nii viisi võib käsitada ainult siidi ja peeneid villa-seid riideid. Samet-, brokaat- ning teisi sääraseid kleite viia kiiresti keemilisele puhastusele. Ise ei tohi teha muud, kui vedelik ilma mingi vahendita riidest välja suruda. Osutub plekk kõrvaldamatuks, siis võib vastavat kohta varjata kinitislille, garnituuri või ka väikese muudatusega.

Likööriplekid on veel halvemad. Temas olevat suhkrut tuleb igal juhul veega lahustada. Ka likööri värv ja ta alkoholisisaldavus toimib kirjule riidele. Vastavalt kleidi materjalile tuleb ka vahendit tarvitada, mida teab ainult asjatundja. Mustade riide juures ei ole asi nii halb.

Sõidukeid kasutades tekib vahetevahel määrdeplekke. Neid siidriietel võiga sisse määrada ning kui juba küllaldaselt pehmed, bensiiniga puhastada. Pesuriietega samuti toimida, lisaks seebiveega pesta, kuna bensiin puuvillariietest jne. rasva ei lahusta. Kunstsiididest ei kannata kõik sordid bensiini — seepärast küsida nõu asjatundjalt.

Kõik need loetletud abinõud aitavad kaasa olla alati värske ja hästiriidetud. Ainult ühes suhtes puudub kodune abinõu — seeliku määratud alumise ääre puhastamiseks, milline on tingitud kingadest. Nad muutuvad küll puhtamaks sooja kartulijahuga, kuid iga vedelik teeb asja veel hullemaks. Järelikult on siin vaja asjatundlikku puhastust. Hoolitseda, et kingad oleksid puhtad üleliigsest värvainest.

Tartu Vanemate Mööblipolsterdajate Ühing

"SPETSIAAL"

Valmistab kõiksuguse polstriidid odavate hindadega,

Mööbli vedrude sidumissüsteem
patenteeritud

Gustav-Adolfi tän. 16

Perenaised,

kes ei ole veel proovinud

F. Tischleri riidevärve,

tehke seda kohe. Tischleri värvid on võitnud lühikesel ajaga suure poolehoidu, sest nendega värvides saab kõige selgema ja täpsema värvitooni.

Mustikapuding.

MUSTIKAPUDING.

$\frac{1}{2}$ l marju või pudelihoidist, kuni 100 g suhkrut ja veidi riivitud sidrunikoort ilma veeta läbi keeta, lamedale vaagnale valada ja jahtuda lasta. 2 spl suhkrut, 3 munakollast, 100 g võid ja 2 spl rõõska koort lüüakse vahule ja segatakse marjasegule juurde. Lisatakse veel 100 g riivsaia, mõni hakitud mandel ja vahuleöödud munavalge. Segu asetatakse võiga määritud vormi ja lastakse 1 tund veenõus keeda. Süüakse tolmsuhkruga üleriputatult rõõsa piimaga. Sama pudingit võib valmistada ka teistest marjadest.

PUUVILJAPUDING.

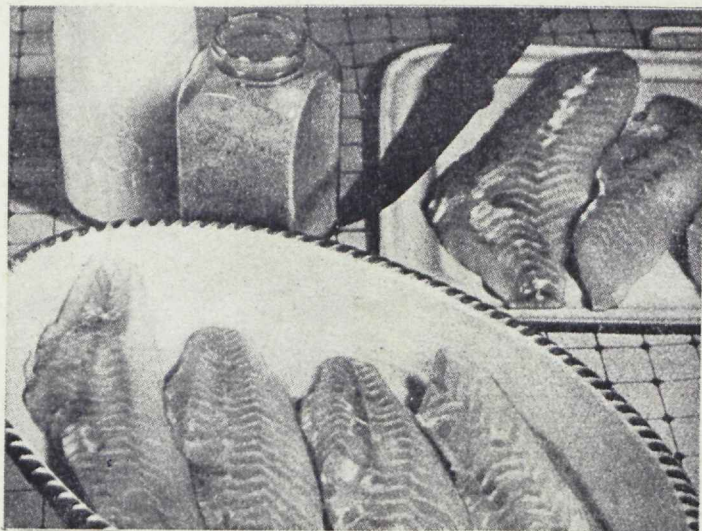
$\frac{3}{4}$ —1 l piimale lisada veidi soola, suhkrut, 1 spl võid ja vanilli. Läbi keeta. $\frac{1}{4}$ l piimas lahustada 100 g kartulijahu ja segades juurde valada. Lasta 5 min. keeda, siis juurde segada kõva vaht 2 munavalgest. Asetada külma veega loputatud vormi kihtimisi suhkruvees keedetud õuna- või pirniviiludega. Lasta jahtuda ja lüüa enne lauale andmist vormist välja.

KÜLM AIAVILI VENE MOODI.

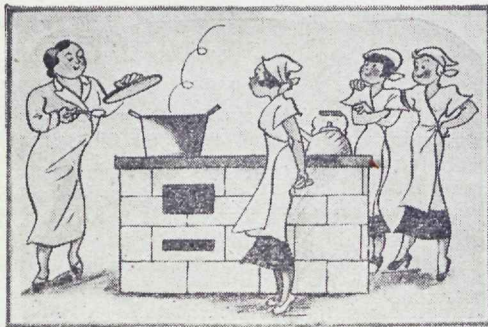
Lõigatakse kuupideks mõni värske kurk, noori sibulaid, rediseid ja nahast puhastatud tomateid. Maitseks paprikat ja veidi sidruni mahla. Kaunis paks hapukoor kloppida kergelt vahule ja üle valada. Kaunistada tomativiiludega. Süüa salatina või õhtueineks.

KALAFILEE HAPUKOORES.

Lamedasse võiga määritud küpsetusvormi või pannile asetada luudest puhastatud kalatükid, mis riputatud üle parasjagu soolaga. Kaunis tulises praeahjus hoida 5—10 min., siis välja võtta ja üle valada 1 kl hapukoorega ja riputada peale peent riivsaia. Edasi küpsetada kuni riivsaia pruuniks tõmbunud. Maitseks lisada veidi sidrunimahla ja võitükikesi.

Kalafilee hapukoores.

Mitmekesist kõrvitsast

Sügise saabudes ilmuvad turule suured, kuldkollased kõrvitsapallid, õhutades perenaist uutele sissetegemise võimalustele. Ja seda õigusega, kuna kõrvits pole üksi väärtuslik, vaid magushapult või ingveriga valmistatult ka pikantne lisatoit liharoogadele. Kõrvits pakub mitmekesiseid valmistamisvõimalusi supina, salatina, aedviljana või isegi magus-söögina.

KÕRVITSA-FRIKASSE.

Kõrvits koorida, kiudest ja seemnetest puhastada ning tükkideks lõigata. Keeta äädikavees paraja hulga soolaga mitte väga pehmeks. Supilusikatäis jahu sama hulga võiga tuel vahuselt keema minna lasta, segada lihaleemega. Lisada juurde kuubikesteks lõigatud sõrmpaksune keedusingi lõik, neli kuni kuus viiludeks lõigatud champignoni (olenedes suurusest), peenekshakitud sibul, pool teelusikat peenendatud peterselli, pipart ja soola. Segada nõrgunud kõrvitsatükkidega ja lasta veel kord keema minna. Anda lauale kartulipudruga. Lisaaineid on arvestatud ühele kilogrammile kõrvitsale.

KÕRVITSA-PALLID.

Soolavees pehmeks keenud kõrvitsaliha kurnal hästi nõrguda lasta ja pudruks teha. Lisada juurde pehmeks keedetud riis, peeneks hakitud ja võis hautatud sibul, soola, paprikat, riivitud muskaatpähklit ja munakollane. Vormida väikseid palle, veeretada vahustatud munavalges ja riivsaias ning küpsetada kuumas rasvas ujuda lastes helekollaseks. Palle serveerida lisatoiduna vasika- või linnulihale. Tassile keetmata riisile arvestada 250 g koorimata kõrvitsat, üks muna ja maitse järgi vürtse.

KÕRVITSAKREEM.

Ained: $\frac{1}{2}$ kg kõrvitsaliha, 4 muna, 150 g suhkrut, $\frac{1}{8}$ l koort, poole sidruni mahl.

Kõrvitsaliha riivida, segada munakollase, suhkru, sidrunimahla ja koorega ning hõõruda kuumas veevannis paksemaks kreemiks. Toit ei tohi keema minna, kuna ta muidui tardub. Lõpuks lisada juurde vahustatud munavalge. Panna portsjoni viisi väikestele taldrikutele. Kaunistada punasesõstra-želeega, kui kreem jahtunud.

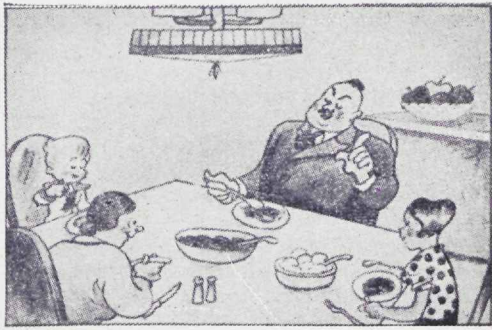
ÜLEKÜPSETATUD KÕRVITS.

Tulekindel vorm võiga määrada, poolest saadik täita kõrvitsalõikudega ning valada üle tomatikastmega. Sellele järgneb uus kiht kõrvitsat ja veel kord kaste. Ülemise kihi moodustavad riivjuust ja võitükikesed. Küpsetada ahjus kuni kõrvits sisse torgates hästi pehme on. Ained: 1,5 kg kõrvitsat. Kastmeks: 2 supilusikat jahu, 2 supilusikat võid, $\frac{1}{2}$ l piima, 100 g riivitud juustu, pipar, sool, tomateid. Kõrvits panna toorelt vormi. Kaste enne valmis teha.

KÕRVITSAKOMPOTT.

Selleks eelistada kollase lihaga kõrvitsat. Viimane koorida, kiudest ja seemnetest vabastada. Lõigata sobivateks tükkideks, keeta $\frac{1}{2}$ osa vee ja $\frac{1}{2}$ osa valge veini segus. Lisada juurde mõni sidrunilõik, tükkike vanilli, ka kaneeli ja suhkrut. Mitte väga pehmeks keeta, ettevaatlikult vedelikust eemaldades panna purkidesse. Vedelik paksemaks keeta ja peale valada. Alles täielikult jahtunud siduda purgid kinni.

Kui ploomid on valmis

PIKANTNE PLOOMISUPP.

500 g valminud, kividest vabastatud ploome keeta $\frac{1}{4}$ l vees, millele juurde lisatud tükk kaneeli ja sidrunikoort, pehmeks ning ajada kõik läbi jämeda sõela. Siis supp veel kord keema minna lasta, lisada juurde suhkrut, vett, ja veidi ka punast veini. Serveerida kuivikutega või röstitud saiaviiludega.

RIISI- VÕI MANNATOIT HAUTATUD PLOOMIDEGA.

Ained: 700 g tangu, 100 g võid, veidi soola, 50 g suhkrut, veidi piima, $\frac{1}{4}$ l rõõska koort.

Tangud pesta ja sellejärele keevas vees alatiselt segades paksuks ja pehmeks keeta. Siis lisada sool, suhkur, 50 g võid ja hästi läbi keeta. Vorm mõne supilusika piimaga märjaks teha, tangud sisse suruda, mõneks ajaks sooja ahju panna ja siis kaussi lüüa. 50 g helepruuni võiga üle valada, riputada paksult üle suhkru ja kaneeliga. Soendatud koor eraldi juurde lisada. Eriti hästi sobivad selle toiduga hautatud, värsked või kuivatatud ploomid.

KOOGID PLOOMIDEGA.

$\frac{1}{2}$ l soojas piimas lahustada 10 g pärmi. Lisada juurde 100 g sulavõid, 100 g suhkrut, neli munakollast, veidi kaneeli, sidrunikoort, 250 g jahu ning vahustatud munavalge. 500 g ploome poolitada, vähese vee, suhkru ja kaneeliga pehmeks hautada. Taignast küpsetada munakoogipannil koogid. Viimased katta ploomikeedisega ja riputada üle kaneelisuhruga. Lauale anda soojalt vanillikastmega.

ÄÄDIKAPLOOMID.

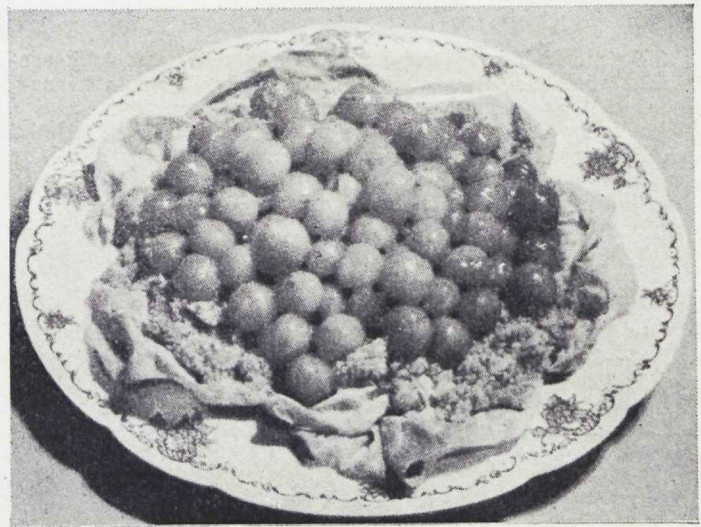
Ilusad, valminud, kuid mitte liiga pehmed ploomid pesta, puutükikesega paar korda läbi torgata ja savipurki laduda. Iga 500 g ploomide kohta võtta 250 g suhkrut ja $\frac{1}{8}$ l veini-äädikat, veidi kaneeli ning mõni nelk, milliseid koos üleskeeta. Saadud vedelik jahtunult üle ploomide valada. 8 päeva pärast see siirup ära valada, üleskeeta, ploomid juurde lisada ja veel kord mõni minut keeda lasta. Puuvili vahulusikaga vedelikust välja tõsta ja vastavasse nõusse panna. Siirup peab selle järele veel umbes $\frac{1}{4}$ tundi keema. Siis läbi sõela ploomidele valada.

PLOOMIKEEDIS.

1 kg ploome vabastada vartest ja kividest, panna $\frac{1}{2}$ l vee, 200 g suhkru ja kaneelitükikesega tulele ning keeta aeglaselt pehmeks.

PLOOMIPUDER.

1 kuni $1\frac{1}{2}$ kg valminud, kividest vabastatud ploome keeta vee ja rikkaliku suhkruga täiesti pehmeks. Ajada soojalt läbi sõela. Vahepeal vana saia riivida, võis röstida ning segada tambitud kaneeli ja riivitud sidrunikoorega. Lisada ploomidele juurde ja veel kord üleskeeta. Anda soojalt lauale.

Kirsid salatina.

KIRSID SALATINA.

Ained: $\frac{1}{2}$ l tooreid või vekitud kirsse, 10–15 kuivikut, suhkrut, 2–3 klaasi õunamahla, $\frac{1}{2}$ tl ingveripulbrit, 1 peasalat, sidrunit.

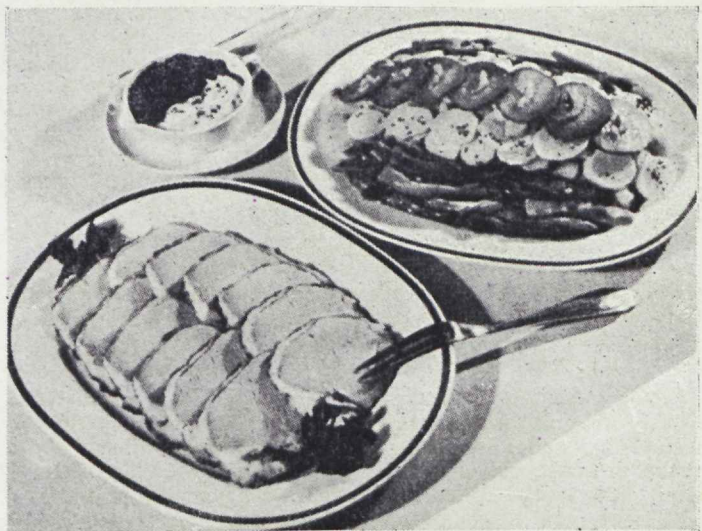
Kuivikud riivatakse peeneks ja valatakse üle õunamahlaga. Juurde lisada ingver ja veidi suhkrut. Pestud salat tükeldada ja sidrunimahlaga üle riputada. Siis peale asetada kuivikutepuder ja lõppeks kirsid. Riputada üle suhkruga. Süüa salatina külmade toitude juurde.

PRAETUD VÕI MOORITUD LOOMALIHA MÄERÕIKAKASTMES.

1 spl võid, $\frac{1}{2}$ spl äädikat, $\frac{1}{2}$ tl soola, 4 spl riivitud mäerõigast, $\frac{1}{4}$ l hapukoort, 1 spl jahu ja kaks munakollast. Loomaliha praadida või moorida ja valmistada antud ainetest kaste järgmiselt: või pruunistada, siis lisada jahu, sool, mäerõigas, hapukoor ja 10 min. keeda lasta. Järgnevalt lisada lahtiklopitud munakollased ja ainult läbi kuumutada. Anda liha juurde.

TÄIDETUD LIHARULLID.

Loomalihaviilud klopitakse lihavasaraga hästi läbi ja ripitatakse üle vähese soola ja pipraga. Täiteks võetakse tomateid, sibulaid, heeringat, juustu, porgandeid ja seeni. Hakitakse kõik peeneks, asetatakse igale lihaviilule 1 spl täis ja rullitakse. Seotakse rullid niidiga kokku, veeretatakse jahus ringi ja praetakse võis või rasvas pajapõhjas ümber ringi pruuniks. Lisatakse aegajalt vähehaaval keeva vett juurde ja lastakse pehmeks haududa. Kastele lisada 2 spl hapukoort.

Külm või soe praetud seaselg mitmesuguse keedetud aedvilja, kartulisalati ja majoneesiga.

BONA
parim taimevõi

NUUDLIPASTEET AIAVILJAGA.

250 g nuudleid keedetakse nõrgas soolvees pehmeks ja asetatakse sõelale nõrguma. Peenendatud aiavili, nagu hernerid, tomatid, lillkapsad, seened jne., hautada või ja vähese veega. Järgnevalt määrada küpsetusvorm võiga ja asetada kihtimisi nuudleid, praetud peki- või singikuupe, aiavilja, siis jälle nuudleid jne. kuni vorm täis. Üle valada $\frac{1}{4}$ l piimaga, kuhu juurde klopitud 2 muna. Peale riputada riivitud saia ja juustu, asetatakse peale võitükikesi ja küpsetatakse ahjus üle. Sobib anda õhtusöögiks.

PUNAPEEDID HAPUKOORES.

6—8 keskmist punapeeti keeta, koorida ja tükkideks lõikuda. 1—2 spl suhkrut, 2 spl äädikat, 1 spl võid, veidi soola ja pipart; keeta 5 min., lisada $\frac{1}{2}$ —1 klaasi hapukoort ja 1 spl jahu juurde ja peetidele peale kallata. Segada. Süüa liha-toitudega.

KEEDETUD MAJONEES HAPUKOOREGA.

1 tl sinepijahu, veidi soola, 2 spl suhkrut, 1 terve muna, 1 munakollane, $\frac{1}{4}$ l hapukoort ja 2 spl äädikat. Sinepijahu, sool ja suhkur segada ja munadega hõõruda, lisada äädikas, hapukoor ja veenõus keeta niikaua kuni segu muutub kaunsi paksuks. Hästi jahutada. Sobib tarvitada külma aiavilja-salati ja külma kala juurde.

KÕRVITSA-AIAVILI.

100 g pekki kuubikesteks lõigata ja kergelt praadida. Samas peenekshakitud sibul pruunistada. Neli suurt hapu õuna koorida, peenteks viiludeks lõigata ja 1 kg kõrvitsakuupide, soola, pipra ning tassi keeva vee või lihaleemega pekile juurde lisada. Toitu sagedasti segades 20 minutit haududa lasta.

KÕRVITSAKOOK.

Kooritud ja lõigatud kõrvits hästi väheses vees pehmeks keeta ja läbi sõela ajada. Segada vähese soola, suhkru ja piima või koorega paksuks pudruks, mida siis jahtuda lasta. Lõpuks segada 4 muna, 100 g kooritud ja riivitud magusate mandlite, vähese sidrunikoore, mõne supilusika suhkru ning vähese kaneeliga. Puder määrada paksult väljarullitud kaera-, mure- või biskviit-taignale. Küpsetada mõõdukas kuumuses pool kuni kolmveerand tundi. Muretaigen enne valmis küpsetada.

VEIDI JUUSTU VÄRSKUSE SÄILITAMISEST.

Juustu suur toiteväärtus seisab valgusisaldavuses. Vähemat osa mängib ta rasvasisaldavus. Mida vähem juust sisaldab rasva, seda rikkam on ta valgust. Ent rasvasemad juustud on maitavamad. Toitude valmistamisel võib tarvitada ka rasvavaest juustu.

Juustu maitvus oleneb tema eest hoolitsemisest, kusjuures tähelepanu ei tule pöörata üksi juustukeradele, vaid ka suurematele tükkidele, mida korraga ei jõua ära tarvitada. Tähtis on juustu niiskuse säilitamine ja ühtlasi maitseainete lisandamine. Juustu tükk mähkida niiskesse rätikusse või niisutatud pergamentpaberisse, millist pärast kuivamist uuendada. Ka võib juustu asetada sügavasse kaussi ühes veeklaasiga ning pealt hästi kinni katta. Kerajuustule teha sisse terav auk ning täita veega. Enamasti jätkub aga mähkimisest niiskesse rätikusse. Millist niisutamisedelikku keegi eelistab, oleneb maitsest ja juustu liigist. Šveitsi juust maitseb hästi, kui teda konjakiga või valge veiniga niisutada. Kuid võib ka õlut tarvitada. On tarvis ainult niisutada, siis on omal kohal soolavesigi. Vanale hollandi juustule sobib punane vein. Õige maitse tabamiseks niisutada üht ja sama juustu mitmel viisil ning lasta paar päeva niiskelt seista.

PÄHKLID ON TOITVAD!

Pähklid oma rikkaliku rasvasisalduse tõttu on toitvamaid puuvilju. Neid võib aias kasvatada, kuid ka metsast korjata. Viimased ei oma küll seda maitset, mis aias-kasvanuile omane, kuid keedu-otstarbeks kõlbavad nad suurepäraselt.

Pea kõiki toite võib valiku järgi pähklitest valmistada. Neid võib vajaduse korral isegi tublisti kallimate mandlite asemel kasutada. Enamik keeduõpetusi soovivad pähkleid nende pruunist nahast vabastada. See sünnib kõige lihtsamini, kui terved tuumad riputada raudpannile ja asetada lahtisesse, veel sooja praeahju. Sagedasti raputades hoida neid mõni aeg seal, kuni koor hakkab vabanema. Nüüd pähkleid tugevasti rätikuga hõõruda. Säilib mõnel üksikul pruun nahk ikkagi, siis hoida neid veel mõni aeg ahjus. Hiljem rätikuga uuesti hõõruda.

Väga lihtne kuid maitsev magussöök on pähklikreem. Selleks hõõruda 50 g jahu vähese külma piimaga. Ajada $\frac{1}{2}$ l piima 50 g suhkruga keema, lisades juurde veidi soola. Piimas-leotatud jahu aeglaselt keevasse piima valada, mis siis enam kõvasti keeda ei tohi, vaid ainult tasaselt haududa. Peenekshakitud või mandliveskis riivitud pähklid keevale segule juurde lisada ja tulelt võtta. Veidi jahtunud segu valada külmalt loputatud vormi, kus lasta hanguda ning riputada üle hakitud pähklitega. Maitse järgi võib keemisel juurde lisada ka ühe kangi vanilli.

Peenemaitsemaks osutub säärane pähklikreem, kui $\frac{1}{8}$ riivitud pähklitest $\frac{1}{4}$ l keevas piimas $\frac{1}{4}$ tundi hautada. Siis lisada juurde 3 munakollast, 3 supilusikat suhkrut ja üks teelusikatäis paaris tilgas vees lahustatud kartulijahu. Segu veenõus paksuks lüüa ja riivitud pähklitega üle riputada.

Pühapäeva-küpsiseks võib soovitada pähklitorti. 6 munakollast hõõruda 100 g suhkruga vahule, lisada juurde ühe sidruni mahl, 200 g riivitud pähkleid, paar riivitud kibe-mandlit ja veidi riivitud sidrunikoort. Segada hästi läbi ja panna vahustatud munavalge ettevaatlikult juurde. Küpsetada määratud vormis umbes $\frac{1}{2}$ tundi mõõdukas kuumuses. Jahutades lõigata keskest läbi ning asetada vahele hakitud pähklitega segatud vahukoor või mõnda pähklikreemi.

Hästi maitsevad ka piimas-keedetud ja riivitud pähklitega üleriputatud magusad nuudlid. Samuti võib soovitada sooja magussöögina pähklipudingit. Selleks hõõruda 70 g võid samahulga suhkruga vahule, lisada aegajalt juurde 4 munakollast, samuti 70 g riivitud pähkleid ja lõpuks 3 vahustatud munavalget. Segu panna hästi-määritud vormi ning keeta veenõus.

Blondiinid!

Isegi siis, kui juus on juba tumedaks läinud, ei ole veel hilja „Veronika“ Blondol Shampoo'ga pesta.

Blondol annab Teie juustele veel tagasi lapsepõlve heleda, blondjuukse nõidusliku ilu, milline ongi suurima edu saladus. Blondjuus muudab nooremaks ja värskemaks välimuse ja kõik Teie sõbrad on vaimustatud Teie juuste heledast läikest ja kuldsest värvitoonist: Teie omate erilise külgetõmbejõu! Pesemine Blondol'iga on nauding, ta annab väga rikkaliku ja pehme vahu ja ei jäta juustesse vastikut, kleepuvat lubjaseepi, mis isegi kõõmamist põhjustab, vaid tema meeldiv lõhn värskendab ja elustab.

Blondol'iga pestud juustes seisavad ka lokid palju paremini. Kõik Blondol'i tarvitajad on temast vaimustuses. Proovige ka Teie!

Valmistaja:

Seelivabrik «Veronika» Tartus.

ÄRASÖIT!

Hea nõu on kallis

PEATÜKK NÖELUMISEST JA PAIKAMISEST.

Eseme parandamisel me ei püüa üksi teatud kohta paigata või nöeluda, vaid, kasutades kõiki võimalikke meetodeid käsitöö alal, püüame anda esemele ilusa välimuse, olgu siis tegemist ilusa kohvilaudlinaga või rebenenud pükstega! Kui vähegi võimalik, panna kulunud püksi-istmiku kohale ümmargune sobiva suurusega paik, enne õmblusi lahti harutades. Samast riidematerjalist või selle puudumisel värvilt põhiriidega sobiv paik tundub hea ettevaatusabinõuna, milliseid tänapäeval palju kasutatakse uute spordiriietuste juures. Triibuliste, samuti praegu paljutarvitatud ruuduliste riiete juures panna neljanurgeline paik, kusjuures nii püksi kui paiga muster peavad sobima. Seega ei paista parandus üldse silma. Paika kinnitada kerge õmblusega, misjärele hoolikalt triikida. Viimasele järgneb harutatud õmbluse kinniõmblamine ja veel kord triikimine. Kuna sageli koos püksi istmiku kuga kulub piki õmblust ka püksi säärite vahe eesmises osas, siis lõigata ära umbes õmbluse laiune osa ning asendada sama materjaliga, mida kasutati istmiku paikamisekski. Uus riba lõigata umbes kolm korda laiem lõigatud osast. Sel viisil muutuvad püksid säärite vahel kolme sentimeetri võrra laiemaks, järelikult numbrid võrra suuremaks, muutudes korraliku väljatöötamise puhul veel hulgaks ajaks kandmiskõlblikuks. Uusi poisipükse tuleb jalgade vahelt ja põlvede kohalt tugevdada nende eluea pikendamiseks. Sama võib soovitada sukade juures, millised kestavad kauem, kui neid põlvede kohalt tugevamaks muuta.

Kardinaid ei tule nöeluda, kuna nad seega kaotavad palju oma ilust ja välimusest. Suuremaid rebendeid asendada tülliga, õmmeldes teda peente pistetega augu kohale. Enamasti on paikadekastis olemas tükk vanast kardinast. Sellest lõigata muster hoolikasti välja ning asetada ilusasti parandata-vale kohale. Vähemate rebendite juures ei ole tüllist alust tarvis, kardinaaride lillist jätkub, kui ta rebenenud kohta hästi katab. Pealetraageldatud lill õmmelda kinni masinaga või käega, mille järele triikida. Paigatud kohta märkab vaevalt keegi.

Vanad köögi- ja pühkimisrätid muutuvad tarvitamis-kõlblikuks, kui neid kahe- või kolmekaupaga pesuetsa värvilise lõngaga kokku traageldada, esmalt ringikujuliselt, siis diagonaalselt paremalt ülalt vasemale alla ja ümberpöörduvalt. Kes eriti ilusasti teha tahab, tepib ta suuremate ruutudena läbi.

Sel kujul kannatavad nad nii mõndagi pesu veel ja on oma tugeva imemisvõime tõttu hinnatud.

Pealmised linad, mis ümberpööramise kohani rebenenud on, terve osani ära lõigata ja uuega asendada. Selleks tarvita sama viisil lõigatud lina.

Tarvitada ainult koelõnga järgi lõigatud tükke. Paik olgu august suurem, et ta kataks ka ümbruses olevat kulunud osa.

UUS LINOLEUM ILUSTAB VANA KÖÖGIMÖÖBLIT.

Pikema aja tarvitamise järele muutub köögmööbel välimuselt inetuks. Neile võib anda kergel ja praktilisel viisil uue ilme. Muretsema sobiv tükk linoleumi, milliseid sageli „restina“ saab, ning mõni meeter linoleumiliiste. Kui olemas käepärast hääd tiseriliimi, tarvisminevaid tööriistu, linoleumikitti, ümmarguse peaga naelu jne., siis võib töö alata.

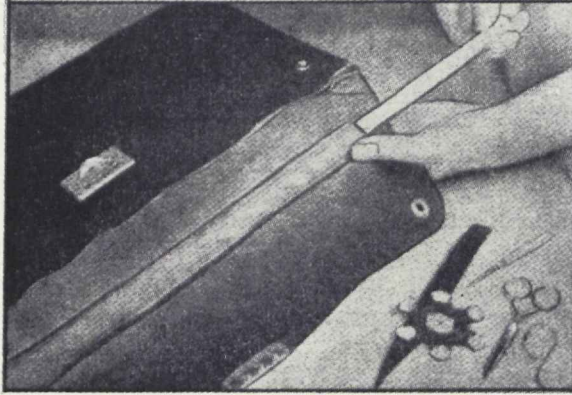
Enesestmõistetavalt peavad kaetavad mööbliesemed puhtad olema. Vanad õlivärviribad pesta roheline seebiga maha, et liim paremini külge jääks. Pinna konarlused ja väikesed augud täita hästi linoleumikittiga. On nüüd säärast ettevalmistatud esemed kuivad ning linoleumi enne paar korda laiaila laotatud, et ta lamedalt seisab, siis alata sobivate tükide lõikamisega. Arvestada 1 sm lisaga igast küljest. Lõigata hästi terava kööginoaga. Peale kleepida mitte väga paksu tiseriliimiga. Silmas pidada, et laua pinna ja katte vahele ei jääks õhumulle. Alata ühest küljest ning määrada ainult umbes kolmekümne sentimeetri laiselt. Siis tugevasti üle rullida, millega vältitakse põiekeste tekkimine. Eriti hoolikalt kleepida nurke ja ääri, kuna siin kate kõige kiiremini lahti läheb. Ettevaatuse mõttes lüüa äärtesse kohe peale linoleumi pealekleepimist väikesi naelu. Naelad peavad olema umb. 1 sm pikkused ja ümmarguse peaga. Alles järgmisel päeval, kui liim on täiesti kuiv, lõigata üleliigne linoleumiaär terava noaga allapoole tõmmates maha. Järgnevalt varustada linoleumi ääri liistudega. Liistud naelutada, mitte väga pikkade vahemaadega, umbes 2 sm pikkusega messingnaeltega külge, misjärele liistud katta kaks korda värvitu lakiga.

Sellisel viisil saavutatud uue köögmööbli eest tuleb ka hoolt kanda, et ta ilusat välimust kaua säilitada. Aeg-ajalt linoleumi pind hõõruda sisse värvitu poonimisevahaga. Pärast viimase sissetõmbumist pühkida pehme rätiga üle.

PORTFELLI UUENDAMISEST.

Portfellinakk krabises värskusest ja lõhnas meeldivalt, kui ta oli veel uus. Nüüd aga omab ta üsna kurva ilme — nakk on muutunud krobelseks ja voldiliseks, olles kaetud inetute plekkidega. Pingutava tööaja vältel pole keegi teda veel tutvustanud kosmeetikaga.

Alljärgnevalt mõned read mapi korrashoiust. Ämber käib niikaua kaevus kuni ta läheb katki — umbes sama võib öelda mapi kohta: teda täidetakse seni kui lõhkeb õmbluste rebenemisel, aitab ainult nn. kingsepatriat. Viimane ajada tugeva nõela taha ning õmmelda iga piste hoolikalt, niiti tugevasti kinni tõmmates. Lõpuks kinnitada õmblus mitmekordsete pistetega siseküljele.

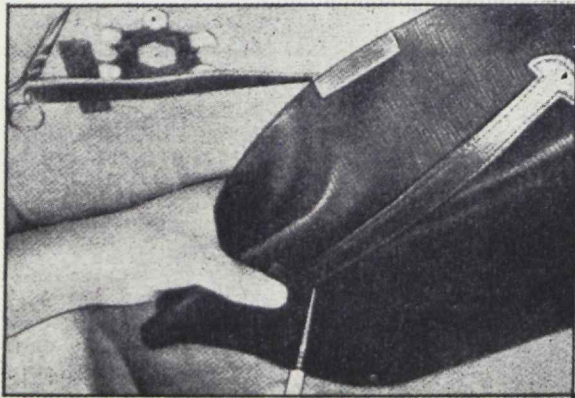

Mapi terasvarb asendada uuega.

Tülikas ning ühtlasi ka mitte ilus on mapi katkenud käepide, mida kergesti võib asendada vana rihmaga või ostetakse sadulsepalt valmis-pide. Viimane õmmelda kinni kahe väikese nahkrihma abil, milliseid saab valmistada igast vanast rihmast.

Sageli murdub terasvarb mapikaane sisemuses, mis kogu mapile tarvilikku tuge annab. Selle puudumisel kaotab mapp vajalise vormi. Teda tuleb asendada uuega, millist samuti saab sadulsepalt osta. Enesestmõistetavalt tuleb sealjuures harutatud õmblus hiljem jälle kinni õmmelda.

Ka mapi välimuse hääks võib palju teha. Nagu kingade eest hoolitsemisel nii on vaja ka siin silmas pidada, et nakk ei muutuks tuhniks ega rabadaks. Pruune mappe värskendada õrnalt värvitu või pruuni kingakreemiga kattes, mida hiljem pehme lapiga läikima hõõruda. Mustade mappide juures tarvitada nahapolituuri, mitte unustades, et viimane peab hästi kuivama enne mapi uuesti tarvitusele võtmist.

Rebenenud õmblused õmmelda kinni!

Järgnevad teiste iludusvigade kõrvaldamised, millised on tekkinud sõrmejälgedest, vihmast jne. Pehme rätik niisutada tärpentiniga ning hõõruda sellega tugevasti mappi. Hiljem teha vahustatud munavalguga läikivaks. Üksikuid visalt-kaduvaid plekke hõõruda nõrga äädikalahuga.

Ka on mappi vaja aegajalt õhutada. Vähemalt kord nädalas pöörata tema sisemus väljapoole, raputada hästi puhtaks, harjata ning asetada õsiks lahtisele aknale. Sääraselt püsib kaua ta hää välimus.

VALMISRIIETE- JA TELLIMISÄRI

K. Vissak

Tartus, Uueturu 9, telefon 6-59

„ALKA“ KERGENDAB PESEMIST.

Tartu Ülikooli tehnikateaduskonna keemiainseneri haru üliõpilane Bernhard Kaasik on teinud majapidamises tähelepanu vääriva leiutise ja on selle ka patenteerinud.

Igauks teab, kui palju tuska ja kahju sünnitab kalk vesi riide, juukse, ihu jne. pesemisel. Kalk vesi tekitab seebiga pesemisel lubjaseebi, milline riide ja juukse sisse jääb, neid määrib, naha karedaks teeb ja pesemist takistab ja raskestab.

B. Kaasik'u leiutise järgi on vee pehmemdamine muutunud nii lihtsaks ja odavaks, et seda on võimalik igas majapidamises läbi viia. Uue leiutise järgi kõrvaldatakse veest sellekohaste ainete veele juurde lisamise teel kõik vett kalgiks muutvad ained ja muud kahjulikud lisandid. Kalk vesi muutub iseandast täiesti vihmavee taoliselt pehmeks ja kristall-selgeks.

B. Kaasik'u keemiatööstus „Veko“ Tartus on valmistanud ja müügile saatnud eelnimetatud patendid leiutise põhjal koostatud veepehmemdamispulbri „ALKA“ vähemate veehulkade pehmemdamiseks kõigile kättesaadava hinnaga.

„Alka“ kergendab tunduvalt pesemise vaeva ja hoiab palju raha kokku.

OSKAR HEINE

klaverivabriku klaver

on sobivaim ja nägusaim ehe igale kodule.

Soovitan kõrgeväärtuslikke tiibklavereid ja pianinosid

Tööstus: Tartus, Kalevi tän. (Karlova) 69, telef. 12-98

KUI HÄRRAT TABAB VIHMAHOOG,

siis perenaise mureks on märgade riiete eest hoolitsemine. Kingad toppida ajalehepaberit täis ja riputada nõõridena kuivama. Selliselt pääseb õhk igakülgsest juurde. Ülikonda kuivatada riidepuul, võimaluse korral iga ese eri puul, ning riputada üles pesunõõrile, et siingi õhk hästi ligi pääseks. Ainult ülesriputamisega piirdudes kuivavad aga esemed voldiliseks ja kortsuliseks. Seepärast tulevad sako õlad ja varrukad hästi paberiga täis toppida, soovitav siidpaberiga, ning õigeks tõmmata. Seejärele võtta tükk pappi, mis lükata koos paberiga ühe kuue revääri alla, viimast nõõpnõeltega kujule vastavalt papi külge kinnitades. Paber hoolitseb selle eest, et reväärid pärast kuivamist liiga kangana ei mõjuks. Teise revääriga toimida samuti. Kogu ülikonna sisemus, eriti sealt kus ta puul ripub, rätikutega täis toppida. Seejärele nõõbitada, sako veel kord sirgeks tõmmata ning rippuda lasta kuni niiskus ära aurand.

Vestide juures kasutada laia pappi, millele kinnitada nõõpnõeltega ülikonnariidest vestiosa. Seda paberiga täis toppida ei ole tarvis.

Pükse ei saa nende torulise kuju pärast pingule tõmmata. Jätkub, kui neid oma raskusega rippuda lasta. Mõlema püksisääre vahele asetada rätik ning panna triikimisjoont mööda kokku. Püksti triikimisvõlt algab täpselt ülemisel äärel esimese püksinõõbi kohalt. Riputada kuivama püksihoidjal või kahe klambri abil alumist otsa pidi, nii et triikimisvoldid oleksid täiesti kohastikku.

Pärast sääraselt kuivatamist on vaevast veel triikimist tarvis. Ainult õlgu ja kraed võib sakol enne lõplikku kuivamist veidi üle triikida. Selleks on tarvis kõva patja, mida lükatakse alla ning niisket rätikut, mille läbi triigitakse. Pärast triikimist kloppida kuuma riidet harja tagumise küljega. Kui tahetakse pükse triikida, siis peavad need täiesti kuivad olema, et neist enne saaks tänavatolmu välja harjata. Esmalt sääri triikida siseküljelt läbi niiske rätiku. Hoiduda uue joone sissetriikimisest — rätsepa-triikitud võlt tuleb alati nähtavale. Triikida võib ainult niikaua, kui rätik niiske on. Muutub ta kuivaks, kloppida riidet jälle harja seljaga ja triikida uuesti niisutatud rätiku läbi edasi. Vältida kortsude sissetriikimist. On siseküljelt triigitud, korrata sama välisküljel.

TAMMEMÖÖBLILT PLEKKIDE KÕRVALDAMINE.

Mööblit pesta sooja õllega. Läike andmiseks keeta õlles veidi vaha ja suhkrut. Seda segu harjaga mööblile viies lasta viimane kuivada, misjärele villase lapiga maha hõõruda.

EELMISE RISTSÕNA LAHENDUS.

a	l	l	o	h	v	i	t	s	e	r	b	u	r	u
m	a	d	e	r	u	u	e	d	e	l	n			
o	a	a	b	e	i	l	a	e	n	m	u			
n	s	u	e	m	s	a	a	k	r	a	a	s		
t	e	e	a	i	s	d	o	l	a	a	t			
k	a	r	m	k	a	r	u	m	i	l	a			
o	k	a	a	l	i	a	k	ü	n	a	m			
m	e	a	a	a	m	s	o	o	a	n	n	i		
a	r	a	s	s	t	o	o	r	g	s	o	s		
n	k	o	i	t	r	e	e	e	d	i	e			
d	o	o	s	t	a	m	m	s	a	p	d			
o	d	a	v	a	u	a	e	r	s	u	u			
s	o	o	k	e	u	l	e	p	p	u	u	r		
i	r	a	e	m	i	s	s	ä	i	r	e			
l	o	r	e	l	p	o	u	r	l	a	h			
d	a	m	e	d	i	p	l	o	m	a	a	t	i	a

Ristsõna õieti-lahendajatest sai preemiaks väljapandud sügispalituride Ella Muut, Tallinnast.

TEIE KÜSITE - MEIE VASTAME

ALATINE LUGEJA MAALT.

Sel juhul soovitame Teil tingimata tellida meie ajakiri aasta peale. Pealegi teostub sel teel ka kokkuhoid, sest aastatellimine maksab ainult Kr. 3.50, kuna aga üksiknumbreid ostes läheb aastakäik maksma Kr. 4.20. Uuenduse tõttu saavad tellijad käesolevast kuust alates päeva varem ajakirja kätte.

Tellida võite ajakirja meie posti jooksva arve kaudu, makstes aastatellimise hinna sisse meie p. j. a. Nr. 2201, kusjuures märgite lõigendi tagaküljele oma nime, aadressi ja tellimise alguse.

Lugeja S. M.

1) Heledavärvilisi seemisnahast kingi hoida tingimata vihma ja pori eest, kuna nad muidu muudavad värvi ja lähevad inetuks. Tolm harjata seemiskinga metallharjaga, mida saab osta saapakauplustest mõnekümne sendi eest. Müügil on ka puhastamise vedelikke.

2) Palmi tuleks Teil ümber-istutada iga kahe aasta tagant. Suvel kastke 2 korda, talvel üks kord nädalas.

Noorema ja lugeja M. S., Tallinnast.

Imiku riietuse kohta leiate kirjelduse käesolevast numbrist. Imiku riiete lõikeid on ilmunud ka käesoleva aasta veebruarikuu numbris.

„E. V.“

Põrandaliniku mustri vastavalt Teie soovile katsume avaldada septembrikuu numbris.

Lugeja Jenny Tallinnast.

Kõige moodsamad on praegu ikkagi kootud ukseesriided. Kui Teile aga meeldivad tikitud, siis oleks kõige nägusam, kui tikiksite eesriidele risti üles laiema ristpistes vöökirjamustri.

Kahjuks pole võimalik ainult ühe isiku maitse kohaselt niipalju mustreid avaldada, sest need täidaksid siis mitu mustrilehte. Peale selle on praegu soovide järjekord väga suur.

Noor ema maalt.

Imiku riiete kirjelduse leiate käesolevast numbrist.

Hälle ei tarvitata praegusel ajal üldse, laps asetatakse kohe oma voodikesse. Selle puudumisel täidab sedasama otstarvet ka lihtne suurem pesukorb, mida võib väljaspoolt katta mõne õhukese, ülevalt ümber- ringi kroogitud riidega.

JUUS MUUTUB HALLIKS!

Kasvava vanusega ilmub juustesse hõbeniite, juus kaotab osaliselt oma pigmendi ning täitub õhuga.

Viimast võib vältida reeglipärase munakollasega pesemisega, mis annab juustele vastuvõetaval kujul kolesteriini. Kaks munakollast segada vähese veega ning hõõruda vedelik peanahasse. 10 minuti pärast juust kergelt niisutada ning tekkiva vahuga põhjalikult pesta. Iga üleliigse vahendi juurdelisamine on keelatud. Juust kolm kuni neli korda loputada ning sooja rätikuga kuivatada, misjärele juus omab kauni läike. Väga sageli langevad pärast säärast munaga juuste pesemist hallid juuksed välja ning uus järelnaksu omab jälle loomuliku värvi. Nooremate inimeste juures on hallide juuste puhul tarvis põhjusi otsida. Osalt võib see nähtus olla pärivusest tingitud. Teine võimalus võib seista jälle toitumise ja ainevahetuse häires. Närvlikkusest tingitud juuste halliks minemisel tuleb pöörduda arsti poole. Asja halliks või valgeks muutunud juus vajab hoolikalt ravi, et ta näiks ilusana. Ka siin on soovitatav munakollasega pesemine, viimasele loputusveele sidrunimahla juurde lisades. Valge juus muutub ondulerides kergelt kollakaks, ka kannatab ta kestvus- ja vesilaineid. — Juuste värvimise eest ise olgu hoiatatud, kuna peeglis ei saa määrata õiget katkestamise aega.

EESTI VALMISRIIETE- JA TELLIMISÄRI

A. Valdson Tartus, Aleksandri 1, tel. 12-66

Osakond: Petseris, Turuplats 12, telef 1-13

Soovitab näituseks Tartu sõitjatele igasuguseid valmisriideid suures valikus Hinnad mõõdukad

R. Hansen'i JALANÕUDEÄRI

TARTUS
Kaubafoov 1
Telefon 13-98

rahuldab ka kõige nõudlikuma ostja soovid.

Soovitame rikkalikus valikus daamide, härrade ja laste jalanõusid.

RIIETURITE ÜHISKAUBAMAJA

TALLINN, SUUR KARJA TÄN. 19. TELEFON 455-77
Tartu osakond: Aleksandri tn. 5, telef. 16-20

SOOVITAB
RIKKALIKUS
VALIKUS
IGASUGUSEID

meester. ja naister. riideid ja manukseid.

Suurim riidekaupade ladu Eestis.

SOODSAIM OSTUKOHT IGALE!

Tartu näitust külalades

astuge tingimata sisse

Kullasepa ärisse
Joh. Alt

Aleksandri 10, tel. 7-97

Näituse puhul soodustatud hinnad!

Näituse puhul soovitan daamidele elegantseid kingi

maitsekas ja rikkalikus valikus

K. Konzen'i
jalanõude-lõõstusest

Tartus, Riia tän. 18,
telef. 12-85

Ep. daamid!

Palju hooletum on suvitamine, reisimine ja ujumine, kui soeng on korras, selleks kandke „VELLA“ kestvuslokke, mis on alati moes, ilusad ja hästi püsivad.

A. Reitsnik,
meeste- ja naisestjuuksur
Tartus, Jul. Kuperjanovi 9.

Suurimas ja maitsekamas
valikus majapidamistar-
beid, serviise jne. jne.

leiata alati vastav. oma nõuetele

A. S. D. Mirwitz & Pojad

Tallinn, S. Tartu mnt. 13, tel. 306-81
Tartus, Raekoja tän. 6, telefon 3-83

On saadaval

järgmisi Mareti vanemaid
numbreid:

„Maret“ 1935. a. aastakäigust №№ 1, 4, 5, 6, 7,
8, 9, 10, 11, 12.

„Maret“ 1936. a. aastakäigust №№ 3, 4, 5, 6.

Büroo: Tartu, Suurturg 18, uks A
Telef. 15-20 Avatud äripäevadel kl. 9—3 p.l.

IGAS KODUS

«MARET» ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. Tellimishinnad: 12 kuud Kr. 3.50, 6 kuud Kr. 1.80, 3 kuud Kr. 0.90, üksiknumber 35 senti. Kuulutusehinnad: kaantel- viimane välimine külg Kr. 120.—, seesmised à Kr. 100.—. Tekstis kuulutuste osas 1 mm üle lehekülje 40 senti. Kuulutajatele võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vase-sügavtrüki lehekülgedel kuulutusi ei avaldata. Kuulutuste väljatöötamisele ja viimistlemisele pannakse eriti rõhku. Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav toimetaja: R. Puusepp. Käsitöö, moe ja majapidamise osak. toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. Toimetus ja talitus Tartus, Suurturg 18, telefon 15-20, pk. 22. Posti jooksev arve № 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises. E. K.-Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus, 20. augustil 1936. a.

Oma tööstuse saadustest soovitame:

rikkalikus ja maitsekas valikus käsitsikootud

MÖÖBLIRIIDEID

HEAD KODUMAA
VILLAST RIIET

ERITELLIMISTELE IGASUGUSEID MOODSAID MÖÖBLIRIIDE KUPONGE.
ASJATUNDLIK JA MAITSEKAS NÕUANNE MÖÖBLIRIIEDE VALIKUL.

Mööbliriiede kavandid prl. Anita Oeste'lt (Olst)

KÕRGES KVALITEEDIS

VAIBA- JA KÄSITÖÖLÕNGA IGAS VÄRVIS

JUTERIET lõngadele vastava ruudustikuga.

Kraasimise, korrutamise ning riide värvimise, vanutuse ja pressimise tööd tehakse kiirelt ja korralikult võistlemata headuses. OSTETAKSE MAALAMBA VILLU

Villa- ja värvimistööstus «Ekstra»

TARTUS,
Narva tn. 31, telef. 10-07

A. TRÄSS

TALLINNAS,
Suur Tartu maantee nr. 8

MEIE LÕNGADE MÜÜGIKOHAD:

Võrus, Kreutzvaldi tän. 50, A. Pihlak
Viljandis, Lossi tän. 16, M. Labi
Pärnus, Rüütli tän. 41, H. Reimann

Paides, L. Rästas, telefon 107
Petseris, S. Martsen
Tallinnas, Lühikejalg 6, K. Steinberg
Rakveres, Tallinna t. 20, S. Haukka

Narvas, Joala tän. 26, E. Stern
Valgas, Kesk tän. 11, Firma „Amro“
Türil, A. Rumvolt.

TARTU NÄITUS

4.—7. SEPTEMBRINI 1936

KOOS KODUKAUNISTAMISE ERINÄITUSEGA

*Rutake
ülesandmistega!*

Telefonid:
101 (büroo), 26 (direktor)

Näituse tän. 31

EESTI PÖLLUMEESTE SELTS TARTUS

Kauni ja moodsa kodu sisustamiseks pakub

M. Jänese suuräri

Tartus, Kaubahoov 9-10-11-12, kõnetraat 5-91,

*rikkalikumas ja ilusamas
valikus:*

kodu- ja välismaa mööbliriideid; inglise lino-
leumi, põrandavaipu, linikuid; aknaeesrii-
deid ja -stoore; ilumustrilisi kardinariideid;
automaat-ruloosid; igas suuruses pikee-
ja tüll- päevatekke; villaseid ja siidi voodi-
tekke; valmis laudlinu ja lauapesuriid jne.

*Uusi
raamatuid
Teie
raamatu-
kokku*

E. Kippel: SUURE NUTU AJAL

Ajalooline romaan Vene-Liivi sõjast kahes osas. I osa hind brosh. kr. 3.25, köites paremal paberil kr. 4.—, iluköites kr. 4.75. II osa hind brosh. kr. 3.50, köites paremal paberil kr. 4.25, iluköites kr. 5.—.

...Enn Kippeli romaan erineb mõneski suhtes teistest senini ilmunud ajaloolistest romaanidest. Nii on Kippel päärõhu pannud just selleaegse olustiku ja sõjapidamisviiside kirjeldamisele... Teost lugedes on kohe selge, et autor seda osa on võtnud õige tõsiselt ja põhjalikult tutvunud vastavate materjalidega. Eriti näib ta olevat kasutanud ka vanu vene allikaid, millest meie kirjanikud tavaliselt mööda armastavad minna. Kõige selle tõttu tundub esitatud pilt täiesti usutavana ja elavana... Väljendusviisis Kippel püüab osalt kinni pidada vanade kroonikate keelest, millest omakorda hoovab mineviku õhku...
...Üldiselt 16. sajandi olustikku ja sõjapidamisviise kirjeldava romaanina on „Suure nutu ajal“ kõigiti õnnestunud.

A. Kaelas. „Sakala“ 18. apr. 1936. a.

J. Kärner: TÕUSEV RAHVAS I

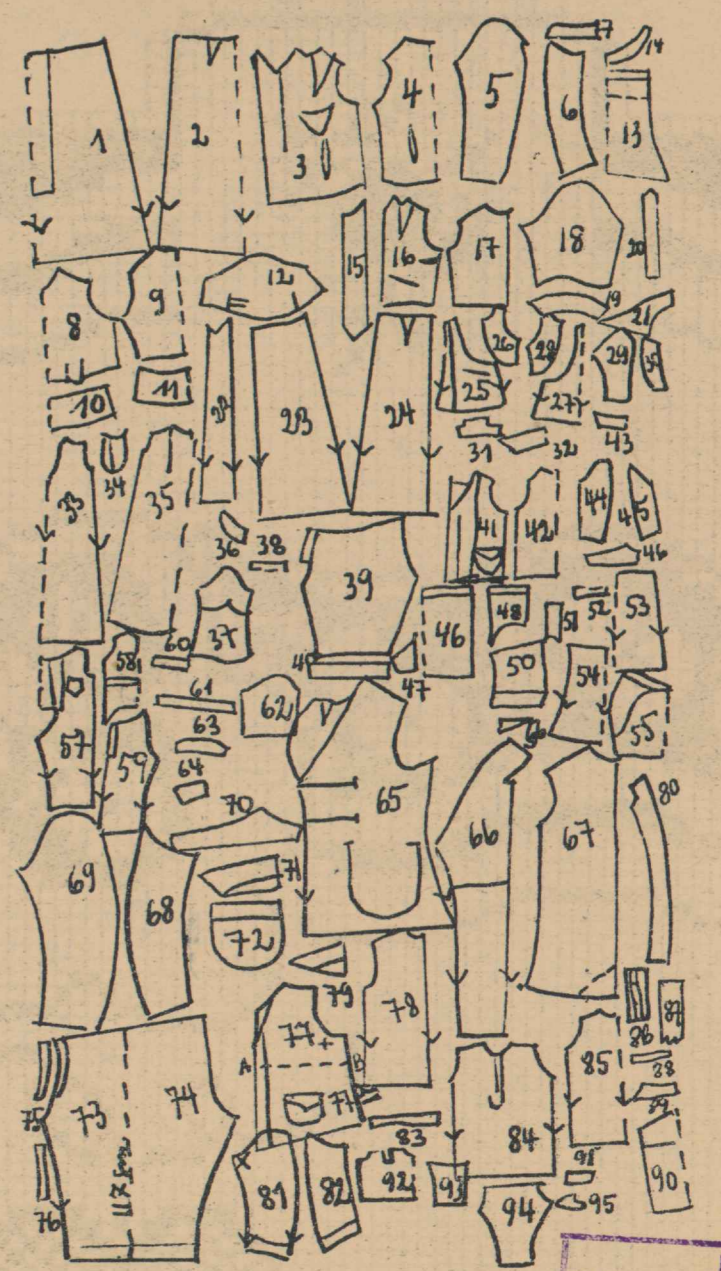
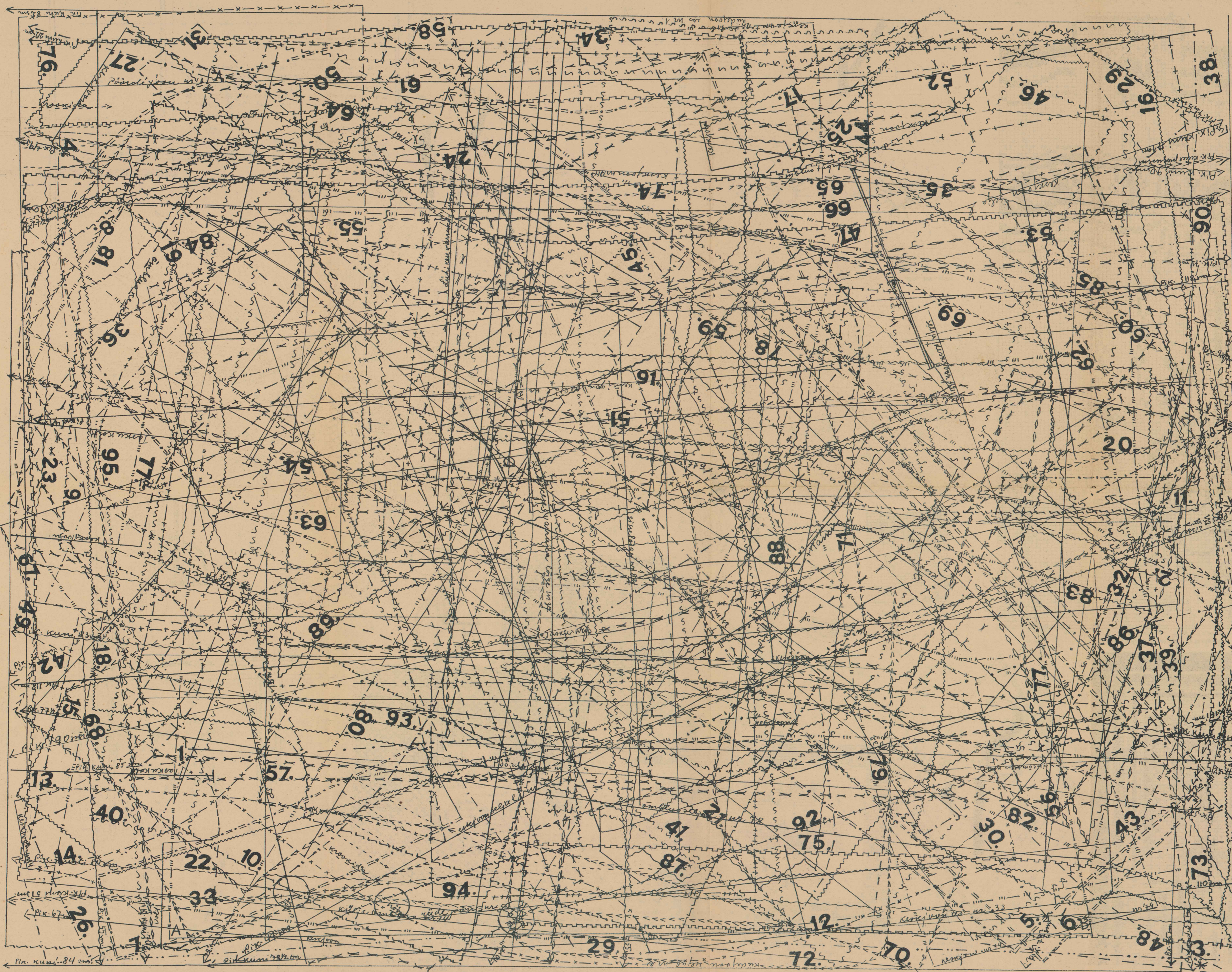
Hind brosh. kr. 4.50, köites par. pab. kr. 5.20, iluk. kr. 6.—.

Selle raamatu kohta kirjutab O. Urgart „Postimehes“ nr. 165, 21. VI 36. a.:

...See on igatahes väga huvitav ja töökalts joonistatud pilt Tallinna (ja osalt ka maa) poliitilistest püüetest ja võitlusvahenditest revolutsiooniaastal 1905, mille Kärner on andnud „Tõusva rahvaga“.

...Ajalooste huvidega publikule on „Tõusev rahvas“ sajandi alguse poliitiliste olude tundmaõppimiseks või meeldetuletamisekski väga põnev raamat.

O.-U. "NOOR-EESTI KIRJASTUS"

Maret

Naiste ja kodude kuukiri.
 Augustikuu lõike- ja
 mustrileht 1936. a.

1. Seeliku esilaid
 2. Seeliku tagalaid
 3. Esitükk
 4. Selg
 - 5, 6. Varruk
 7. Krae
 8. Esitükk, 9. Selg
 10. Soos (esipool)
 11. Soos (tagapool)
 12. Varruk
 13. Esiosa
 14. Krae
 - 15, 16. Esitükk
 17. Selg, 18. Varruk
 19. Mansett
 20. Vöö, 21. Krae
 - 22, 23. Esilaid
 24. Tagalaid
 - III. Tütari lapse mantel 3-4-aast., nr. 395.
 - 25, 26. Esipool
 - 27, 28. Selg
 - 29, 30. Varruk
 31. Mansett
 32. Krae
 - IV. Üsärk, rinnaumb, 88 sm, nr. 398.
 33. Esitükk
 34. Rinnasine
 35. Selg, 36. Krae
 37. Varruk
 38. Mansett
 - V. Poisil pyjama 5-7-aast., nr. 399.
 39. Püksiosa
 40. Säire mansett
 41. Kuue esitükk
 42. Selg, 43. Krae
 - 44, 45. Varruk
 46. Mansett
 - VI. Särkpüks tütarlapsele 2-4-a., nr. 401.
 47. Esipool, 48. Kiil
 49. Seljapool
 50. Püksiosa
 51. Äär, 52. Värvel
 - VII. Särk ja püksid, rinnaumb, 88 sm, nr. 402.
 53. Särgi esipool
 54. Selg, 55. Püksiosa
 56. Esipoole pass
 - VIII. Pyjama tütarlapsele 3-4-aast.
 57. Esipool, 58. Selg
 59. Püksiosa, 60. Värvel
 61. Püksi mansett, 62. Varruk
 63. Mansett, 64. Krae
 - IX. Mehe kodakuub, rinnaumb, 100 sm, nr. 407.
 65. Esitükk
 66. Alumineäär
 67. Selg
 - 68, 69. Varruk
 70. Mansett
 71. Krae, 72. Taaku
 - X Mehe pyjama, rinnaumb, 120 sm, nr. 408.
 73. Püksi esipool
 74. Püksi tagapool
 75. Avauseäär
 76. Nööpideäär
 77. Kuue esipool
 78. Selg, 79. Krae
 80. Esipoole alumineäär
 - 81, 82. Varruk
 83. Mansett
 - XI. Sportärk trikoost, kaelaumb, 40 sm, nr. 409.
 84. Esitükk, 85. Selg
 86. Nööpideäär
 87. Pealmineäär
 88. Kaalus, 89. Krae
 90. Varruk, 91. Mansett
 - XII. Heegeldatud jakk 1-aast. lapsele.
 92. Pool jaki osa
 93. Varruk
 - XIII. Kootud püksid 1-aast. lapsele.
 94. Püksiosa (sukk)
 95. Jalasoos
- Mustrilehel asuvad:
 Heegeldatud või filts akneceriide muster
 Väike muster.
 Muster klaverilinale ja sohvapadjale.
 Heegeldatud lapsejaki ja mitu ristpistekausist.
 Täiskasvanute muster.
 Monogramme: 3 EV, 3SP.

